

CACA CHE DIRUN SAN PABLO, DECHUH YE YAHN IHYAN YAHN DENDIOHS CHE VATE YE YAN ROMA

1 ¹U Pablo, che tendahnun Dendiohs u, che dín ntiyon yahn Dihvo vo Jesucristo mān, che co apóstol mān, che cuahndudó ndudo ndah yahn ye mān ne, dirún caca cuh yahn ne.

²Yahn ndudo ndah min ne, a chihco cāde Dendiohs nān Ndudo ndah yahn ye nde a rāhn me, dirun ihyan profeta yahn ye. ³Ndudo ndah min ne, rāhn yahn Daya ye, Dihvo vo Jesucristo, ihyan min che chihndeyān ye vān ndāta yahn David. ⁴Numacuahn vederihquentyon yahn Vaco Ndah yahn Dendiohs ne, ntuche ye vān tenāhn, ne nduco chemin chihnde ro che Daya Dendiohs ihyan. ⁵Che cuande yahn ihyan min ne, din yahino Dendiohs nuhn, ne a tendahnun ye nuhn che co nuhn apóstol, cuahndudo nuhn Ndudo yahn ye vān ihyan nducuahn nación, cāva che nevahnecun ye, ne cotahno ye. ⁶Vān ihyan chahn ne, nchuhn che a nedin yahn Dihvo vo Jesucristo nchuhn, ne nduco ne ndi cuande ne, te a tendahnun Dendiohs nchuhn.

⁷Nchuhn, ihyan yahn Dendiohs che yahino ye nchuhn, vate ne yan Roma ne, dechuh caca cuh yahn ne. Chido vo Dendiohs mān, Dihvo vo Jesucristo mān, din yahino ye nchuhn, din ye che ndāhcā cuahtenant ne.

Pablo ne, nahن cāhn ye yan Roma

⁸Numachahte iyehnse ne, a chetuhn ndudo yahn nchuhn, nduhcā che ritahno ne Dihvo vo Jesucristo. Chemin che

menan vihca che cuande yahn ihyan min ne, renecáh nundihve cuahn Dendiohs cava ne. ⁹Dendiohs, ihyan min che redín ntiyon yahn ye numa inó, rahndudó ndudo ndah yahn Daya ye ne, devano ye che cuahn dama reváh cava nchuhn. ¹⁰Ricá ihyan che atanoca nduh ne, cuahneun ye che chí quendihcheró nchuhn, ¹¹te ama nahm chí quendihcheró nchuhn, cava che dín che cuahnen cuma ne vederihquentiyon yahn Vaco Ndah yahn Dendiohs, ne tahque numa ino ne cotahno ne Dihvo vo Jesucristo. ¹²Avane ne, náhn che necah yan ama tamo vo chedave yahn vih, yahn che ritahno vo Dihvo vo Jesucristo.

¹³Dihno, ráhn rí nchuhn te ama ndeh yune nahm chí quendihcheró nchuhn, ne cuahndudó ndudo ndah yahn Dihvo vo Jesucristo, nduhcä che redín van ihyan nación chenahn, cava che din Dendiohs che co yahn ihyan, cotahno ye dama nduco nchuhn. Ate nde meniyon ne, hua ri che chí. ¹⁴A chihquentiyon Dihvo vo Jesucristo u che cuahndudó ndudo ndah yahn ye van ihyan yahn nducuahn nación, van ihyan devano man, van ihyan tundo man. ¹⁵Chemin che quenan inó che a nun cuahn chí van nchuhn che vate ne yan Roma, cuahndudó ndudo ndah yahn ye, cahnevan ne.

Vederihquentiyon yahn ndudo ndah yahn Dihvo vo Jesucristo

¹⁶Hua ri cuihnán yahn ndudo ndah yahn Dihvo vo Jesucristo, te chemin che vederihquentiyon yahn Dendiohs, cava che ndedevahn ye nducoyaca ihyan che ritahno ye, menan vihca ihyan nación yahn Israel, namin ihyan nación chenahn. ¹⁷Ndudo ndah min ne, a vederihquentiyon yahn Dendiohs, te a nan ndudo min rihco ro ye che renedin yahn ye nducoyaca ihyan che ritahno ye, nduhcä che a ndirun nan Ndudo yahn ye tuhca: “Ihyan che ritahno ye ne, ndo yan Dendiohs nduco ye, nedin yahn ye ihyan, ndevahn ye.”

Nunde yahn ihyan

¹⁸Nahn che cotahno vo, te a devano vo che Dendiohs, ihyan min che va ye vahchetero ne, din ye castigo yahn nducoyaca ihyan nunde che rahcotahn ye yahn Ndudo yahn ye. ¹⁹Hua ndahcä che tihcä rahcotahn ye, te a devano cuaco ye yahn vederihquentiyon yahn Dendiohs, yahn che a man Dendiohs

cah ye, checadino ye. ²⁰Nde ro che dendah Dendiohs iyehnse ne, a devano ihyan te ihyan min che Dendiohs, ne quenan cuma ye vederihquentiyon cuahn dama, te tumacadino ye duh ihyan min, yahn dehtenduh che dendah ye. Chemin che nde metah deh che cahma ye, cava che ndedevahn ye ihyan. ²¹Andahre a devano ye che va Dendiohs, ate hua rendeva ye yavenan ye, nde hua renecah ye nundihve cuahn ihyan. Tahque ndah ye ne, rendedecadino ye yahn dehtenduh che nde hua richihve, nto ye ihyan tundo. ²²Andahre ama devano ye, che rahco ye, ate nde hua renahn ye. ²³Ndotenan che ndeva ye yavenan Dendiohs, ihyan min che va ye cuahn dama man, che ama chahte vederihquentiyon yahn ye man ne, rendeva ye yavenan dehtenduh che redendah man ye, rentave ye ihyan iyehnse man, ite che chenan cun cah te man, yahda man, cu man.

²⁴Chemin che chacondah vedame Dendiohs ihyan chahn, cava che quendi ye yune chihnga yahn ye, cahtera ye vedecuihno yahn ye van man ye nduco vih. ²⁵Ndotenan che quendi ye yune cuaco, ndeva ye yavenan Dendiohs, ihyan min che dendah ye iyehnse man, rendeva nducoyaco vo yavenan ye cuahn dama man ne, quendi ye vederihncgeh, rendeva ye yavenan dehtenduh che man Dendiohs dendah ye.

²⁶Chemin che chacondah vedame Dendiohs ihyan cava che quendi ye nunde yahn ye nduco vih, cahtera ye vedecuihno yahn ye. Ihyan ndahta ne, ndotenan che cahnevaco ye, cuahtenant ye nduco inchahn ye ne, rahtenan ye van man ye nduco vih, rahtendihco ye nunde. ²⁷A namin no tun ihyan chahn. Ndotenan che nuhn ye ndahta yahn ye ne, rihtera ye vedecuihno yahn ye, rahtenan ye van man ye nduco vih, ne nduco chemin recah rihn man ye ihyan, rihco yan man ye castigo che va che co ye.

²⁸Nducote hua chihco ye chedave yahn ye che nevahne cun ye Dendiohs ne, chacondah vedame Dendiohs ihyan cava che quendi ye vederendedecadino chihnga yahn ye, cuahtenant ye nunde, chendihco ye. Ndere rahtenan ye nduco ihyan che hua nihnevaco nduco ye man, ndere rahtechica ye man, chenan cuma ye vede idihya man, vedeve man, vedetan man, vederihncgeh man. Cuahnde chende ye man, vate

c_ānda ye nduco vih m_ān, rihno ye vih m_ān. ³⁰Chihng_a rāhn ye yahn vih m_ān, rahcotāhn ye yahn Dendiohs m_ān, hua renevahne_cun ye nde āma ihyan m_ān, redin y_adē ye m_ān, redin cun ye m_ān, rendedecadino ye dem_ān yahn dehtenduh che chihng_a man, hua renevahne_cun ye indihte yahn ye man, ³¹hua renahn ye m_ān, hua redinahn ye ndudo yahn ye m_ān, hua renan vāhino ye vih m_ān, hua devano nchahco ye yahn vih m_ān. ³²Andahre devano ndah ye vederihquentiyon yahn Dendiohs che ihyan nunde ne, va che co ye castigo yahn nunde yahn ye, ate riquendi ye rahtendihco ye nunde, nde tuno rendonan ye combiero yahn ye che dāma ri ye nduco vih.

Dendiohs ne, techecāde ye numa cuāco

2 ¹Nducote a devano nducoy_aca ihyan che va che co ihyan nunde castigo ne, adecoduhno ihyan che rendahchenan ye ihyan chenāhn ne, nde nān che cāhma ye metah, te a dāma ri ye nduco vih, rahtendihco ye nunde. ²A devano vo che dāma no redin Dendiohs castigo ihyan che rendahchenan ye. ³Nchuhn che rendahchenan ne ihyan nunde chenāhn, ate dāma ri ne nduco ye ne, hua rāhco ne che ndevahn ne yahn castigo yahn Dendiohs. ⁴Hua ducherino ne vedechah_tino yahn Dendiohs m_ān, vedeyahino chahte yahn ye m_ān. A devano ne che quenan cuma Dendiohs vedeyahino nduko ne, te nah_n ye che nto ino ne nunde yahn ne. ⁵⁻⁶Ate nducote redin cheche ne chedave yahn ne, hua nah_n nto ino ne ne, redecuihta ne nunde yahn ne. Mān ne vedin ne, te techecāde Dendiohs yahn ne numa cuāco, ne va che co ne castigo. Ndā ro min ne, techecāde ye yahn nducoy_aca ihyan, tunoca che nedin ye ndahtenan ye iyehnse. ⁷Ihyan che chahtino ye, redin ye che ndah m_ān, chenan ino ye che quendāh yavenān ye m_ān, che ndeva Dendiohs ihyan m_ān ne, a ihyan chahn che cuah_tenan ye vahchetero numacuahn ro. ⁸Ate ihyan che cānda tin ye m_ān, che rahcotāhn ye yahn ndudo cuāco m_ān, che riquendi ye yune chihng_a yahn ye m_ān ne, quenan cuma che din Dendiohs castigo yah ihyan. ⁹Nducoy_aca ihyan nunde yahn nducuahn nación, menān vihca ihyan nación yahn Israel ne, chuhrihn ye, din Dendiohs castigo ihyan. ¹⁰Me ihyan nducuahn nación che din ye che ndah, menān vihca ihyan nación yahn Israel ne, āma ndah ro yahn ye m_ān, ndeva Dendiohs ihyan m_ān, din ye che ndāhcā cuah_tenan ye m_ān.

¹¹Tihca, te Dendiohs ne, quendihconahn retechecade ye. ¹²Nducoyaca ihyan che chendihco ye nunde, che nde hua devano ye ley che dirun Moisés ne, ndiyu ley min che cahcantiyon castigo che co ye, ate va che co ye castigo. Namin nducoyaca ihyan che a devano ye ley min, ate chendihco ye nunde ne, va che co ye castigo nduhca che rihquentiyon ley min. ¹³Tihca, te atenan ihyan che redinahn ye ley min, che ndo yan Dendiohs nduco ye, nedin yahn ye ihyan, ndiyu ihyan che ndere rihnevan ye. ¹⁴Cuahn che ihyan nación chenahn, che nde hua devano ye ley min, redin ye nduhca che rihquentiyon ne, a ndero ndi che redinahn ye vederihquentiyon yahn Dendiohs, andahre hua devano ye ley min. ¹⁵Nan nducuahn che redin ye ne, rihco ro ye che anduhneca ndete che renevahnecon ye ley min. Nah cuan ne, renda yahn ye che cuahrendihco ye nunde, ne va che co ye castigo. Nah cuan ne, renda yahn ye che hua co ye castigo, yahn che rahco ye che hua chahte nunde yahn ye. ¹⁶Nda ro yahn ne, quenan cuma che cahcantiyon Dendiohs che techecade Dihvo vo Jesucristo nunde yahn nducoyaca ihyan, nde nducuahn nunde che chahtendihco ye cuahn ndeh.

Nunde yahn ihyan nación yahn Israel

¹⁷Nchuhn ihyan nación yahn Israel, hua dehva co yahn ne, che rahco ne, te ndichahtino ne ley che dirun Moisés. Redin yade ne, rahco ne che yahn Dendiohs nchuhn. ¹⁸A devano ne deh che nahm ye che dinahn ne che rahco ne, ne nducote chahn ne ley min ne, rahco ne che devano tendahnun ne cha che ndah van dehtenduh che redin ne. ¹⁹Numacuahn vedeyade chenan ino ne che devano cacuahn ne ihyan tundo. Rahco ne che ama devano cah cuande ne ihyan taça co tuno ye nan Dendiohs. ²⁰Rahco ne che ama devano cacuahn ne nde ihyan che hua renahn ye man, nde checanya man, te a nchuhn che va tah ne vededevano man, ndudo cuaco man, nan ley che dirun Moisés. ²¹Tuhme nducote ama devano cacuahn ne, che rahco ne, ¿me dehra cuande che hua redinahn man ne? Nducote rahndudo ne che hua din duco ihyan, ¿me dehra cuande che reduco man ne? ²²Nducote rahndudo ne che hua din duche yahn ihyan che a nihnevaco ye, ¿me dehra cuande che redin duche yahn man ne che a nihnevaco ne? Nducote

rahndudo ne che hua ndeva ihyan yavenan dehtenduh che redin ye dendiohs yahn ye, ¿me dehra cuande che reduco ne dehtenduh che rigonun chihve che va chete yaco yahn ihyan chahn? ²³Nducote ama redin yade ne che devano ne ley yahn Dendiohs, ¿me dehra cuande che duche rino ne ihyan, hua redinahn ne che rihquentyon ye? ²⁴Nduco che tihca redin ne ne, a tan renun cah nduhcä che a ndirun nän Ndudo yahn Dendiohs tuhcä: “Ihyan nación chenähn ne, a cäva che duhtuno ihyan nchuhn che chihnga rahn ye yahn Dendiohs.”

²⁵Che chenan seña nchuhn ne, tacä hua, richihve yahn ne ndete che redinahn ne ley che dirun Moisés. Ate nducote hua redinahn ne ne, a ndere chenan seña me nchuhn.

²⁶Me ihyan nación chenähn ne, ndete che redinahn ye che rihquentyon ley min ne, redin yahn Dendiohs ihyan, andahre hua chenan seña ihyan. ²⁷Ihyan che redinahn ye ley min, andahre hua chenan seña ihyan ne, ndähco ndiya ye nchuhn che nde chenan seña nchuhn män, nde devano ne ley min män, ate hua redinahn ne. ²⁸Ndiyu che ndata yahn Israel nchuhn män, che chenan seña nchuhn män, che cochihve yahn ne cäva che nedin yahn Dendiohs nchuhn, ²⁹te atenän ihyan che numacuahn chedave yahn ye renevahnecun ye che rihquentyon Dendiohs män, redinahn ye män, renedin yahn Dendiohs ihyan. Che cochihve yahn ne ne, che nedin yahn Dendiohs nchuhn, ndiyu che nevahnecun ihyan iyehnse nchuhn.

3 ¹Nducote tihca ne, co vate nchuhn che rähco ne che tahque ndah ro yahn ihyan nación chenähn, che co nchuhn che ndata yahn Israel nchuhn män, che chenan seña nchuhn män. ²Ate tahque ndah ro yahn nchuhn, te a täh ihyan ndico yahn ne, chihco Dendiohs Ndudo yahn ye. ³⁻⁴Andahre ama yahn ihyan chahn hua dinahn ye yahn Ndudo min, ate ndiyu cäva chemin che ndäca däma Dendiohs yahn ndudo yahn ye che cäh ye, te ihyan min ne, redinahn ye ndudo yahn ye, andahre nducoyäca ihyan hua redinahn ye. Tihca ye, nduhcä che a ndirun nän Ndudo yahn ye tuhcä:

Nducuahn che redin Dendiohs ne, ndah.

Chemin che nde hua co cahma nunde ihyan yahn ye.

⁵Co vate nchuhn che rähco ne te nän nunde yahn ne rihnde ro che ama ndah Dendiohs, ne hua redin yahn che din ye

castigo nchuhn cava nunde yahn ne. ⁶Ate hua, te Dendiohs ne, a numa c̄a ndah ihyan ye. Ndete che hua tihc̄a ne, nde hua co techecade ye yahn ihyan nunde.

⁷Ndete che nān nunde yuhn vo tahque ndah cuhnde ro che ama ndah Dendiohs ne, nde hua quenan cuma che techecade ye yuhn vo. ⁸Ndete che tihc̄a ne, tahque ndah quendi vo nunde yuhn vo, te chemin che cochihve. Vate nāhn ihyan che ndere rāhn ye che tihc̄a rahndudo nuhn. Ihyan chahn ne, redin yahn che din Dendiohs castigo ihyan.

Nducoyaca ihyan ne, chendihco ye nunde

⁹Co vate nchuhn che rāhco ne che uvo, ihyan nación yahn Israel che tahque ndah ihyan uvo vān nducoyaca ihyan iyehnse. Ate hua cuāco chemin, te nducoyaca ihyan nación yahn Israel man, ihyan nación chenahn man ne, quendihconahn chendihco ye nunde nduhcā che a ndirun yahn ye, ¹⁰nān Ndudo yahn Dendiohs tuhca:

Metah nde āma ihyan che ndah ihyan ye.

¹¹ Metah nde āma ihyan che renahn ye.

Metah nde āma ihyan che renecāhco ye Dendiohs.

¹² Nducoyaca ye ne, chacondāh vedāme ye Dendiohs, quendi ye yune chihnga.

Metah nde āma ihyan che runecade ye.

¹³ Demān ndudo chihnga man, ndudo rihncgeh man, ndudo rendih man, rente ye.

¹⁴ Demān che rāhva ye man, rāhn tān ye man.

¹⁵ Nduco hua no rihm deh ne, rihno ye vih.

¹⁶ Nduh cuān nān che vatechica ye ne, redetohnan ye man, rihco ye vedeyah man.

¹⁷ Nde hua rendā yahn ye che ndāhcā cuahtenant ye nduco vih.

¹⁸ Nde hua rendā yahn ye che nevahnecon ye Dendiohs.

¹⁹ A devano vo te nducuahn che ndirun nān ley che dirun Moisés ne, a ndirun cāva che, nducoyaca ihyan che rihquentiyon ley min ihyan ne, tumacadino ye yahn nunde yahn ye, nde metah deh che cāhma ye ro che techecade Dendiohs yahn ye. ²⁰Ley min ne, nducote a chihnde atenān cāva che co devano ihyan che va nunde yahn ye ne, chemin che nde āma ihyan hua co cāhma ye che ndah ihyan ye nān Dendiohs, andahre rāhn ye che redinahn ye.

Cava che ndevahn vo ne, va che cotahno vo

²¹Ate mān ne, a devano vo te ndiyu che quendi vo ley min che ndo yan Dendiohs nduco vo, nedin yahn ye uvo, te a mān ye te ye, checadino vo tācā che din ye, ne chemin ne, a ndirun nān ley min mān, nān ndudo che dirun ihyan profeta mān. ²²Nducoyaco vo ne, cāva che ndo yan Dendiohs nduco vo, nedin yahn ye uvo ne, va che cotahno vo Dihvo vo Jesucristo. Tihca, te dama no rendihche ye nducocaco vo. ²³Nducoyaco vo ne, chendihco vo nunde, nde hua co cāhmo vo che ndah ihyan uvo nān Dendiohs. ²⁴Andahre hua co cāhmo vo che ndah ihyan uvo nān ye, ate numacuahn vedeyahino ndo yan ye nduco vo, nedin yahn ye uvo, dechuh ye Dihvo vo Jesucristo, ndedevahn ye uvo. Mān ne, a ndo yan ye nduco vo. ²⁵Dechuh ye ihyan, chih ye, chera yun yahn ye cāva nunde yuhn vo, ne che cotahno vo ihyan ne, ndāco vo vederenchahco. Che tihca din Dendiohs ne, chihco ro ye che numa cuāco din chahtino ye yahn nunde che chahtendihco ihyan ndico nde ro menān. ²⁶Namin chihco ro ye mān ro cuh, che numa cuāco rendo yan ye nduco ihyan che ritahno ye Dihvo vo Jesucristo, renedin yahn ye ihyan.

²⁷Mān ne, ametah din yāde nchuhn che redinahn ne yahn ley min, te atenān che cotahno ne Dihvo vo Jesucristo, ndo yan Dendiohs nduco ne, nedin yahn ye nchuhn. ²⁸Tihca, te rāhn rí nchuhn te andahre hua nedinahn ihyan ley min, ate nduco che cotahno ye ihyan min ne, ndo yan Dendiohs nduco ye, nedin yahn ye ihyan.

²⁹Dendiohs ne, Dendiohs yahn nducocaco ihyan iyehnse, ihyan nación yahn Israel mān, ihyan nación chenāhn mān, ndiyu demān yahn ihyan nación yahn Israel. ³⁰Tihca, te əma no Dendiohs, ne ihyan min ne, rendo yan ye nduco ihyan nación yahn Israel mān, ihyan nación chenāhn mān, renedin yahn ye ihyan nduco che cotahno ye Dihvo vo Jesucristo. ³¹Che ritahno vo ihyan min ne, ndotenan che rendahco ndiyo vo ley min ne, recāh dito vo.

Nduhcā che chitahno Abraham

4 ¹A devano vo nduhcā che din ihyan ndico yuhn vo Abraham. ²Co rāhco ihyan che nedin yahn Dendiohs

ihyan min yahn che runecäde quenan ye iyehnse. Ate hua tihcä, ³te nañ Ndudo yahn Dendiohs ne, ndirun tuhca: “Abraham ne, chitahno ye Dendiohs, ne chemin che din yahino Dendiohs ihyan, nedin yahn ye ihyan.” ⁴Che renedihvo vo mozo yuhn vo ne, ndiyu vedevähino chemin, te quendihco vo yahn ye. ⁵Ate che rendo yan Dendiohs nduco ihyan nunde che ritahno ye Dihvo vo Jesucristo, renedin yahn ye ihyan ne, chemin che cuäco ne, vedevähino, ndiyu che quendihco ye. ⁶Atihnocano tun che dirun David yahn ihyan che redin Dendiohs vedevähino nduco ye, rendo yan ye nduco ye, renedin yahn ye ihyan. ⁷Dirun ye tuhca:

Ama ndah ro yahn ihyan che rendäca ye vederenchahco cava nunde yahn ye.

⁸Dihvo Dendiohs ne, hua redin ye castigo ihyan chahn.

⁹Cuedevano nchuhn te vedeyahino yahn Dendiohs ne, ndiyu deman cava ihyan che chenan seña ihyan, te namin cava ihyan che hua chenan seña ihyan. A rahn vo che Abraham ne, nducote chitahno ye ne, nedin yahn Dendiohs ihyan.

¹⁰Ro che nedin yahn Dendiohs ihyan ne, nde metah conan seña ihyan. ¹¹Dinocä chitahno Abraham, tuhme nedin yahn Dendiohs ihyan, chihquentiyon ye che conan seña ihyan, cava che cuhnde ro che a nedin yahn ye ihyan. Nduco tihcä ne, tihyon yune Abraham nde ihyan che hua chenan seña ihyan, che cotahno ye Dendiohs, cava che ndo yan Dendiohs nduco ye, nedin yahn ye ihyan. ¹²Namin tihyon yune ye ihyan che chenan seña ihyan, che hua cochahtino ye che chenan seña ihyan, te tahque ndah ye ne, cotahno ye Dendiohs nduhcä che chitahno man ye, ro che nde metah conan seña ihyan.

Rendedevahn Dendiohs ihyan che ritahno ye

¹³Dendiohs ne, cah ye ndudo yahn ye Abraham che co yahn ndata yahn ye iyehnse, yahn che chitahno ye ihyan, ndiyu yahn che dinahn ye ley che dirun Moisés. ¹⁴Ndete che atenän ihyan che redinahn ye ley min che renedin yahn Dendiohs ihyan ne, tuhme nde metah deh cuande che cotahno vo ihyan, nde huane che cah ye ndudo yahn ye. ¹⁵Ate hua tihcä, te ley min ne, ndotenan che cahco ro che nedin yahn Dendiohs ihyan ne, tahque ndah ne, rihco ro che din ye castigo ihyan nunde. Me ndete che metah ley min ne, nde hua tumacadino vo che va nunde yahn ihyan.

¹⁶Chemin che, che ritahno vo Dendiohs ne, numacuahn vedeyahino renedin yahn ye uvo. Andahre hua ndi cuande vo vān ihyan che va tāh ye ley min, hua dehve din yahn, te nduco che ritahno vo ihyan nduhcā che chitahno Abraham ne, renedin yahn ye nducoyaco vo. Nduco tihcā ne, riquendi vo yune yahn Abraham, ¹⁷nduhcā che a ndirun nān Ndudo yahn Dendiohs tuhcā: “Ama yahn ihyan quendi ye yune yehn, cotahno ye u.” Quendi vo yune yahn ye nduhcā che nahm Dendiohs, ihyan min che rendedetuhche ye ihyan che a ndih ye mān, rihco cāde ye dehtenduh che nahm ye, ne rinahn mān.

¹⁸Abraham ne, andahre ametah vedechahtino che ndāca ndata yahn ye, ate numacuahn vedechahtino chitahno ye che rāhn Dendiohs nduko ye, che ama co yāhn ndāta yahn ye.

¹⁹Ro min ne, ametah vedechahtino yahn ye, te a ri ye tenduh ama ciento nduyo, ne ihyan ndāhta yahn ye Sara ne, namin a indihte ye. Avāne ne, a numacā hua rendāca daya ye. Ate nde nduko nduh ne, a chitahno ye ndudo che cāh Dendiohs ihyan.

²⁰Ndotenan che o vederendedecadino yahn ye ne, chitahno ye numa ino ye ndudo che cāh Dendiohs ihyan, ne ndeva ye yavenān ye. ²¹Chichahtino ye numacuahn chedave yahn ye che Dendiohs ne, va vederihquentiyon yahn ye che redinahn ye nducuahn ndudo yahn ye che recāh ye. ²²Chemin che nducote tihcā chitahno ye Dendiohs ne, nedin yahn Dendiohs ihyan.

²³Che nedin yahn Dendiohs ihyan min ne, a ndirun nān Ndudo yahn ye, ndiyu demān cāva ihyan min, ²⁴te namin cāva uvo, cāva che tumacadino vo che nduko che cotahno vo Dendiohs ne, ndo yān ye nduko vo, nedin yahn ye uvo. A ihyan min che ndedetuhche ye Dihvo vo Jesucristo vān tenāhn. ²⁵Che chihno ihyan iyehnse Dihvo vo ne, a cāva nunde yuhn vo, ne che ntuche ye ne, a cāva che ndo yān Dendiohs nduko vo, nedin yahn ye uvo.

Nduhcā che ndo yan Dendiohs nduko vo, nedin yahn ye uvo

5 ¹Nducote tihcā ne, nedin yahn Dendiohs uvo mān, ndo yān ye nduko vo mān, yahn che ritahno vo Dihvo vo Jesucristo. ²A cāva Dihvo vo Jesucristo che din yahino Dendiohs uvo, nedin yahn ye uvo. Mān ne, numacuahn vedeyeno chenan ino vo che cuahtenant vo nān ye vahchetero.

³Ndiyu deman yahn chemin che ri yeno vo, te namin ri yeno vo yahn che rechuhrihn vo. A devano vo te cuahn che rechuhrihn vo ne, rendaco vo vedechahtino man, ⁴cuahn che chenan cumo vo vedechahtino ne, riquendah ndah vo man, cuahn che riquendah ndah vo ne, chenan ino vo Dendiohs man, ⁵cuahn che chenan ino vo Dendiohs ne, hua dehve rahco vo man. Hua dehve rahco vo, te Dendiohs ne, rihco ro ye vedeyahino chahte yahn ye nduco vo, din ye che quenun Vaco Ndah yahn ye uvo.

⁶Cuahn che ametah vedechahtino che ndaca ihyan vederenchahco cava nunde yahn ye ne, ro min niyon chih Dihvo vo Jesucristo cava nducoyaca ihyan nunde, nduhca che a chihco cade Dendiohs. ⁷Hua ndere ndaca ama ihyan che cahquino ye cahco mendahn ye ihyan coh ye cava tama ca ihyan, andahre ndah ihyan ye. ⁸Ate Dendiohs che cuaco, andahre ama chendihco vo nunde, chihco ro ye che ama yahino ye uvo, dechuh ye Dihvo vo Jesucristo, chih ye cava che ndedevahn ye uvo. ⁹Man ne, nducote a nedin yahn Dendiohs uvo, yahn che a chih ihyan min, chera yun yahn ye cava nunde yuhn vo ne, a devano cuaco vo te a ndedevahn ihyan min uvo, ametah che co vo castigo ro che techecade Dendiohs yahn ihyan nunde. ¹⁰Tihca, te ro menan cuahn che ri yudo yahn Dendiohs nduko vo, cava nunde yuhn vo ne, ndo yan ye nduko vo yahn che chih Daya ye, nedihve ye nunde yuhn vo. Man che a ntuche ihyan min man, che yan Dendiohs nduko vo man ne, tahque nun ndevahn vo. ¹¹Ama yeno vo che ndo yan Dendiohs nduko vo, din Dihvo vo Jesucristo.

Ejemplo yahn Adán

¹²Cava Adán ne, chihnde nunde muhn iyehnse cuh, ne cava nunde min ne, chihnde cade che coh nducoyaca ihyan, te nducoyaca ye ne, chendihco ye nunde. ¹³Nde ro che metah cuhnde ley che dirun Moisés ne, ihyan iyehnse ne, a ihyan nunde ye. Ate nan che metah ley ne, nde hua duhva ra cuande nunde yahn ihyan. ¹⁴Andahre hua dama nunde yahn ihyan nduhca nunde che chahcotahn Adán yahn Dendiohs, ate quendi chih ye, canan nde ro min, nde nda ro che quenan Moisés iyehnse. Cava Adán ne, nducoyaca ihyan iyehnse ne, chendihco ye nunde. Ate cava Dihvo vo Jesucristo, ihyan min che nda ye iyehnse adive ne, co ndevahn nducoyaca ye.

¹⁵Cáva nunde yahn Adán ne, chendihco nducoyaca ihyan nunde. Ate hua tihcä vedevähino yahn Dendiohs, te dechuh ye Dihvo vo Jesucristo, ne numacuahn vedeyahino, ndiyu demän ndedevahn ye ama yahn ihyan cáva che hua co ye castigo, ate namin din ye che co cuahtenant ye vahchetero numacuahn ro. ¹⁶Cáva nunde yahn Adán ne, va che co nducoyaca ihyan castigo. Ate hua tihcä vedevähino yahn Dendiohs, te andahre ama chendihco ihyan nunde, ate ndo yan Dendiohs nduco ye, nedin yahn ye ihyan. ¹⁷Cáva nunde yahn Adán ne, va che coh nducoyaca ihyan. Ate hua tihcä vedevähino yahn Dendiohs, te cáva Dihvo vo Jesucristo ne, nducoyaca ihyan che ndo yan Dendiohs nduco ye, nedin yahn ye ihyan ne, ama ndah ro yahn ye, cuahtenant ye vahchetero numacuahn ro.

¹⁸Tuhme nducote quendihco Adán nunde ne, va che co nducoyaca ihyan castigo. Ate nducote ndahcä din Dihvo vo Jesucristo, chih ye cáva ihyan nunde ne, ndo yan Dendiohs nduco ye, nedin yahn ye ihyan. ¹⁹Tihcä, te yahn che chahcotähn Adán yahn Dendiohs ne, nducoyaca nducondi ihyan ne, chihndanan ihyan. Ate yahn che dinahn Dihvo vo Jesucristo yahn Dendiohs ne, ama yahn ihyan, nedin yahn Dendiohs ihyan.

²⁰Ley che dirun Moisés ne, chihnde cáva che tahque cuhnde ro nunde yahn ihyan che co ro menän, ne ama chihnde ro che chendihco ye nunde. Ate nde nduco nduh ne, tahque quenan cuma Dendiohs vedeyahino, ²¹ne andahre redin nunde yahn ihyan che co ye castigo, ate numacuahn vedeyahino ndo yan Dendiohs nduco ihyan che ritahno ye Dihvo vo Jesucristo, nedin yahn ye ihyan, cuahtenant ye vahchetero numacuahn ro.

*Ihyan che ritahno ye Dihvo vo Jesucristo ne,
ametah che cuahrendihco ye nunde*

6 ¹Nducote tihcä ne, nde hua ndedecadino vo che quendi vo cuahrendihco vo nunde cáva che tahque cuhnde ro vedeyahino yahn Dendiohs nduco vo. ²Ndiyu tihcä che va che din vo, te a chihcomän vo nunde yuhn vo, ne hua ndahcä che quendi vo. ³Cuedevano nchuhn te che chedenune vo, cah vo Dihvo vo Jesucristo ne, nguahco yuhn vo che chih ye, chi cuande vo vän ihyan yahn ye. ⁴Tihcä, cáva che nduhcä che numacuahn vederihquentiyon ndedetuhche Dendiohs Chida

ihyan min van tenahn ne, namin uvo che a ndi i vo, nedin nunde yuhn vo ne, din ye che ndo vo ihyan ra, cuahitechico vo runecade.

⁵Tihca, te nducote nguahco yuhn vo che chih Dihvo vo, chi cuande vo van ihyan yahn ye ne, namin din Dendiohs che ndo vo ihyan ra, cuahitechico vo runecade nduhca che ndedetuhche ye ihyan min van tenahn. ⁶Din vo cuande che anduhnecan ndete che a chenan yah vo nduco Dihvo vo, cava che cahcoman vo nducuahn nunde che chahtendihco vo ro menan, ne hua quendi vo cuahendihco vo. ⁷Nduco tihca ne, anduhnecan ndete che a chih vo, ne ama yune no chihcoman vo nunde yuhn vo. ⁸Me nducote anduhnecan ndete che a chih vo dama nduco Dihvo vo Jesucristo ne, a chenan ino vo che conduco vo ihyan, ⁹te a devano vo che a ndedetuhche Dendiohs ihyan van tenahn, ametah ndaconan coh ye. Cava ye ne, ametah vederih. ¹⁰Me yahn che chih ye ne, ama yune no chih ye cava nunde yuhn vo. Ate ntuche ye, ne conahn ye vahchetero. Man ne, va ye nan Dendiohs. ¹¹Nduco tihca ne, din vo cuande, ne cahcoman vo nunde yuhn vo, runecade cuahitechico vo nduhca che nahm Dendiohs, cochahtino vo Dihvo vo Jesucristo.

¹²Chemin che hua quendi vo cuahitechico vo vedeyeno yahn man vo, cuahendihco vo nunde. ¹³Hua cahco vo chedave yuhn vo, cuahendihco vo nunde, te tahque ndah ne, nduhca ihyan ra ne, va che cahco vo chedave yuhn vo tah Dendiohs cava che runecade cuahitechico vo nduhca che nahm ye. ¹⁴A ndevahn vo, ametah che cuahendihco vo nunde, te ndotenan che cahcantiyon ley che dirun Moises uvo ne, a rihquentiyon Dendiohs uvo, redin yahino ye uvo.

¹⁵Co vate ihyan che rahco ye che nducote yahino Dendiohs uvo man, hua rihquentiyon ley che dirun Moises uvo man ne, a vateman vo, co cuahendihco vo nunde. Ate hua tihca. ¹⁶A devano vo te ndete che cuanan din vo ntionynduco ama patron ne, va che dinahn vo che cahcantiyon ye. A namin no tun ndete che cahco vo chedave yuhn vo tah Dendiohs ne, va che runecade cuahitechico vo nduhca che nahm ye. Me ndete che cahco vo chedave yuhn vo che quendi vo yune yahn man vo ne, va che co vo castigo. ¹⁷Nundihve cuahn Dendiohs, te nchuhn ne, andahre chahtechica ne vedeyeno yahn man ne

ro menan, chahtendihco ne nunde, ametah tama nan che co din ne ne, ate chitahno ne ndudo ndah yahn Dihvo vo Jesucristo, chihco ne chedave yahn ne tah ye. ¹⁸A ndevahn ne, a chihcoman ne yune chihnga yahn ne, cava che runecade cuahtechica ne. ¹⁹Dirun ejemplo chemin chan cava che co conahn ne. Ro menan me ne, chihco ne chedave yahn ne che quendi ne yune chihnga, ne ca cuahn ca cuahn nde tahque chihnga redin ne. Ate man ne, nahm che cahco ne chedave yahn ne tah Dendiohs, cava che tahque runecade cuahtechica ne ro ro.

²⁰Ro menan cuahn che quendi ne yune chihnga, chahtendihco ne nunde ne, va man ino ne, nde hua renda yahn ne che runecade cuahtechica ne. ²¹Nducuahn dehtenduh che chihnga din ne ro min ne, hua chichihve yahn ne, nde ri cuihnan ne yahn. Avane ne, a vate ne che co ne castigo. ²²Ate man che ndedevahn Dendiohs nchuhn, nchahco ye nunde yahn ne ne, chihco ne chedave yahn ne tah ye. Ama cochihve yahn ne, te runecade cuahtechica ne, ne cuihno min ne, cuahtenant ne vahchetero numacuahn ro. ²³Ihyan che rahtendihco ye nunde ne, va che co ye castigo, din nunde yahn ye. Ate ihyan che ndichahtino ye Dihvo vo Jesucristo ne, numacuahn vedevahino, ndeva Dendiohs ihyan, cuahtenant ye vahchetero numacuahn ro.

Nduhcä che rihquentiyon ley che dirun Moisés

7 ¹Dihno, nducote a devano nchuhn ley che dirun Moisés ne, a tumacadino ne te rihquentiyon ihyan atenan ro che vate ye iye hnse. ²Condihche ne. Ama ndahta ne, rihquentiyon ley min che hua co tehche te inchahn te, cahnevaco te nduco tama chahn. Ate ndete che coh inchahn te ne, nuhndeman te yahn vederihquentiyon min. ³Chemin che ndete che cuhnde te nduko tama chahn numanahn che va inchahn te ne, din duche yahn te che a nihnevaco te, condihco te nunde. Ate ndete che coh inchahn te ne, nuhndeman te yahn vederihquentiyon min, ne co ndaconan cahnevaco te, ametah condihco te nunde.

⁴Dihno, nduhca ndahta che a ndih inchahn te ne, tihchan vo nan ley che dirun Moisés, te nducote a chitahno vo Dihvo vo Jesucristo, ihyan min che chih ye ndedevahn ye uvo ne, a chihno vederihquentiyon yahn ley min cavvo vo. Man

ne, a ndedetuhche Dendiohs ihyan van tenahn, ne a ihyan min che rihquentiyon ye uvo, nahⁿ ye che cochihvo vo nan ntiyon yahn Dendiohs. ⁵Ro menan cuahn che chahtechico vo vedeyeno yahn man vo ne, andahre chihco ro ley min che chendihco vo nunde, ne va che co vo castigo, ate quendi vo chahtendihco vo nunde. ⁶Ate ley ndico me ne, chihno vederihquentiyon yahn cavo vo. Man ne, redin vo ntiyon yahn Dendiohs numacuahn vederihquentiyon yahn Vaco Ndah yahn ye.

Rahn Pablo yahn nunde yahn ye

⁷Andahre tihca, ate hua co cahmo vo che cava ley min che rahtendihco vo nunde. U ne, ndete che hua cava ley min ne, nde hua chidevanó cha che nunde. Nduhca vede idihya ne, a che a ndirun yahn nan ley min che chidevanó che nunde chemin. ⁸A cava ley min che tumacadino che qama quendihco nunde yahn vede idihya, ate quendí nduco vede idihya. Ndete hua cava ley min ne, nde hua tumacadino vo che va nunde yuhn vo. ⁹Ro menan cuahn che nde hua devanó ley min ne, va man inó. Ate cuahn che chidevanó ley min ne, tumacadino che quendihco nunde, ne qama chi ndaché cava. ¹⁰Ley min ne, a chihnde cava che tihyon yune ihyan che runecade cuahtechica ye, ne quenan inó che ndahca conán. Ate ndotenan che tihca ne, chihco ro che qama va nunde yáhn, ne qama chi ndaché. ¹¹Quenan inó che ndahca conán, ate chihnceh man u, te hua chichá dináhn nduhca che rihquentiyon ley min. Ama chi ndaché, te cuahn dama redín dehtenduh che rihco yudo ley min yahn.

¹²Chemin che a devano vo te ley min ne, ndah. ¹³Din che chi ndaché, ate hua co cahma nundé yahn, te ley min ne, ndah, ne atenan che din ne, che chihco ro che chihnga dehtenduh che dín. Andahre tihca, ate chahcotáhn che rihquentiyon, ne a nunde yahn man din che qama chi ndaché.

¹⁴A devano vo te ley min ne, a Dendiohs che chihco ye, ate u ne, ihyan nunde u, a ndihco chedave yáhn che condihco nunde. ¹⁵Nde man hua retumacadino nduhca che redín, te ndotenan che dín dehtenduh che ndah che renan inó ne, redín dehtenduh che hua ndah che hua renan inó. ¹⁶Nducote redín dehtenduh che chihnga, che nde man hua renan inó ne,

retumacadinó te ley min ne, ndah, yahn che rihco yudo yahn dehtenduh che chihngá. ¹⁷ Andahre hua nahn dín dehtenduh chemin chan, ate hua richá, ne redín, rendihcó nunde.

¹⁸ Tihcä, te vedeyeno yahn mán ne, hua ndähcä. Nahn dín dehtenduh che ndah, ate hua richá che dín. ¹⁹ Ndotenan che dín dehtenduh che ndah che renan inó ne, redín dehtenduh che chihngá che hua renan inó. ²⁰ Nducote redín demän dehtenduh che hua renan inó, rendihcó nunde ne, a ndero ndi che hua ndahcä vedeyeno yáhn.

²¹ Tihcä rahno rí. Cuahn che ndedecadinó che nahn dín che ndah ne, tahque nun rendä yáhn che dín dehtenduh che chihngá. ²² Andahre nahn dináhn vederihquentiyon yahn Dendiohs, ²³ ate hua richa yáhn, te tahque nun rendä yáhn che riquendí vedeyeno yahn mán, rendihcó nunde.

²⁴ ¡Ama vedín! ¡A va ihyan che co ndedevahn ye u yahn che ama quendihcó nunde ne? ²⁵ Atenañ Dendiohs, te dechuh ye Dihvo vo Jesucristo, ndedevahn ye u. ¡Nundihve cuahn ihyan! Nduhcä che a ráhn ne, nahn dináhn vederihquentiyon yahn Dendiohs, ate hua richa yáhn, te tahque nun rendä yáhn che riquendí vedeyeno yahn mán, rendihcó nunde.

Nduhcä che rahtechica ihyan che ritahno ye Dihvo vo Jesucristo

8 ¹ Nducote a chih Dihvo vo Jesucristo cäva nunde yahn ihyan iyehnse ne, nducoyaca ihyan che ritahno ye ihyan, chihcoman ye che rahtendihco ye nunde, redinahn ye vederihquentiyon yahn Vaco Ndah yahn Dendiohs ne, ihyan chahn ne, a nchahco Dendiohs nunde yahn ye, ametah co ye castigo. ² Tihcä, te uvo che ritahno vo Dihvo vo ne, rihquentiyon Vaco Ndah yahn Dendiohs uvo, redin che rendo vo ihyan ra, ne ametah rahtendihco vo nunde mán, ndevahn vo yahn castigo che va che co ihyan nunde mán. ³ Nducote ama nahn cuahitechico vo vedeyeno yahn mán vo ne, hua chicha vo dinahn vo ley che dirun Moisés. Ate Dendiohs ne, ndedevahn ye uvo, dechuh ye Daya ye, ndo ye nduhcä ama ihyan iyehnse. Ihyan min ne, andahre hua quendihco ye nunde, ate chih ye, nedihve ye nunde yuhn vo. ⁴ Tihcä din ye cäva che, uvo che a chihcoman vo vedeyeno yahn mán vo, runecäde vatechico vo nduhcä che nahn Vaco Ndah yahn Dendiohs ne, co dinahn vo che rihquentiyon ley min.

⁵Ihyan che vatechica ye vedeyeno yahn mān ye, rahtendihco ye nunde ne, rendedecadino ye dehtenduh che chihnga. Me ihyan che vatechica ye nduhcā che nahm Vaco Ndah yahn Dendiohs ne, rendedecadino ye yahn vederihquentiyon yahn. ⁶Ihyan che redinahn ye vederihquentiyon yahn Vaco Ndah yahn Dendiohs ne, rendo ye ihyan ra, ne ndāhcā rahtechica ye. Ate ihyan che vatechica ye vedeyeno yahn mān ye, rahtendihco ye nunde ne, quenan cuma che din Dendiohs castigo ihyan. ⁷Ihyan che vatechica ye vedeyeno yahn mān ye, rahtendihco ye nunde ne, rahcotāhn ye yahn vederihquentiyon yahn Dendiohs, nde hua ri che dinahn ye. ⁸Che tihcā redin ihyan chahn ne, hua recah yune ye che ndo yan Dendiohs nduco ye.

⁹Ate nchuhn ne, ndete che cuāco che quenun Vaco Ndah yahn Dendiohs nchuhn ne, hua vatechica ne vedeyeno yahn mān ne, te redinahn ne che rihquentiyon. Me duh che metah nedin yahn Dihvo vo Jesucristo ne, hua quenun Vaco ye. ¹⁰Ndete che quenun Vaco ye nchuhn ne, andahre əma chendihco ne nunde, ate ndo yan ye nduco ne, nedin yahn ye nchuhn. ¹¹Ndete che Vaco Ndah yahn Dendiohs, ihyan min che ndedetuhche ye Dihvo vo Jesucristo vān tenāhn, quenun nchuhn ne, numacuahn vederihquentiyon min ndedetuhche ye nchuhn ndā ro yahn.

¹²Dihno, chemin che quenan cumo vo che cahcomān vo vedeyeno yahn mān vo, ¹³te ndete che cuahtechico vo vedeyeno yahn mān vo, cuahtechico vo nunde ne, va che co vo castigo. Ate ndete che cochahtino vo Vaco Ndah yahn Dendiohs, din che cahcomān vo vedeyeno yahn mān vo ne, tuhme runecāde cuahtechico vo.

¹⁴Nducoyāco vo che rihquentiyon Vaco Ndah yahn Dendiohs uvo ne, a yahn ye uvo. ¹⁵Che quenun Vaco Ndah yahn ye uvo ne, ndiyu cāva che din vāh vo ihyan nduhcā che din vo ro menān, te cāva che nedin daya ye uvo. Che rāhn vo yahn Dendiohs: “Ndih, Chida nuhn” ne, ¹⁶a mān Vaco ye rete che recadino vo che daya ye uvo. ¹⁷Me nducote a daya ye uvo ne, ndeva ye uvo, cuahtenant vo dāma nduco Dihvo vo Jesucristo vahchetero. Ndete che rechuhrihn vo mān ro cuh nduhcā che chuhrihn Dihvo vo ne, quenan cuma che cuahtenant vo dāma nduco ye vahchetero.

¹⁸A devano vo te che rechuhrihn vo mān ro cuh ne, tah ra chemin, te əma ndāhcə cuahno vo cuahn che ndeva Dendiohs uvo, cuahnen vo vahchetero. ¹⁹Mān ro cuh ne, nducuahn che va iyehnse ne, əma ndāche chenan, ate ndā ro che ndeva Dendiohs ihyan yahn ye ne, nde nducuahn dehtenduh chemin chan ne, əma ndāhcə cuahno. ²⁰Tihcə, te nducuahn dehtenduh ne, a din dine Dendiohs, andahre metah nunde yahn. Ate ndā ro yahn ne, ²¹ndāhcə cāde ye nducuahn, ne əma ndāhcə cuahno nduhcə che cuahno ihyan yahn ye, te mān ye cāhcantyon ye nducuahn. ²²A devano vo te nde meniyon ne, nducuahn che va iyehnse ne, əma ndāche chenan. ²³Namin uvo che quenun Vaco Ndah yahn Dendiohs uvo ne, əma ri ndāche ino vo, chenan rino vo che ndedetuhche Dendiohs uvo, ndeva ye uvo. ²⁴A ndedevahn Dendiohs uvo, ne chenan ino vo che ndeva ye uvo. Dehtenduh che a chinahn ne, ametah chenan ino vo che comān va che conahn, te a chinahn. Tihcə, te nde əma ihyan ne, hua quenan ino ye che comān va che conahn dehtenduh che a chinahn. ²⁵Uvo ne, numacuahn vedechahtino chenan ino vo dehtenduh che comān va che conahn.

²⁶Namin Vaco Ndah yahn Dendiohs ne, rinan uvo vān dehtenduh che rechuhrihn vo. Andahre hua devano covāh vo nduhcə che redin yahn, ate rinan Vaco Ndah yahn Dendiohs uvo, rahn nan uvo numa dito, nde hua tuno vederendedecadino yuhn vo deh cāhmo vo yahn. ²⁷Dendiohs, ihyan min che devano ye deh che rendedadino vo ne, renahn ye deh che rica Vaco Ndah yahn ye, te rāhn nan ihyan yahn ye nduhcə che nahm mān ye.

*Ihyan yahn Dendiohs ne, ametah deh
cuande che dihya nun ino ye co*

²⁸A devano vo te uvo che yahino vo Dendiohs, che mān ye tendāhnun ye uvo ne, nducuahn che rahno ri vo ne, a cāva che ndah yuhn vo. ²⁹Tihcə, te a tendāhnun Dendiohs uvo, ne chihco cāde ye nde ro menān che cotahno vo ihyan, cāva che əma yāhn vo co vo nduhcə Daya ye, ihyan min che conān ye yuhn vo. ³⁰Uvo che a tendāhnun Dendiohs uvo ne, din ye che chitahno vo. Ndo yan ye nduco vo, nedin yahn ye uvo, ne quenan cuma che ndeva ye uvo vahchetero.

³¹A devano cuäco vo te nducote a män Dendiohs yahino ye uvo ne, ametah duh che co cahnevi uvo täh ye. ³²Ihyan min ne, andahre ama yahino ye Daya ye, ate chihco mendahn ye ihyan, chih ye cäva nducoyäco vo. Nducote tihcä din ye cävo vo ne, nde tahque nun din ye dehtenduh chenahn cävo vo. ³³Uvo che a tendahnun Dendiohs uvo ne, nde hua cochihve yahn ihyan che cuih nunde ye yuhn vo, te a män Dendiohs nedin yahn ye uvo. ³⁴Hua cochihve yahn ihyan che cuih nunde ye yuhn vo, te Dihvo vo Jesucristo, ihyan min che chih ye, ne ntuche ye vän tenähn ne, va ye lädo täh cuäco Dendiohs, ne a ihyan min che rähn nan ye uvo. ³⁵Ametah deh che co din che to ino Dihvo vo Jesucristo nduco vo. Andahre chuhrihn vo män, andahre din tän ihyan nduco vo män, andahre nde metah che chuh vo män, andahre nde metah tino yuhn vo män, andahre cähnda yuhn vo che vato vo täh vederih män, andahre cähno ihyan uvo män, ate Dihvo vo Jesucristo ne, yahino ye uvo. ³⁶Tihcä rahno ri vo, nduhcä che a ndirun nän Ndudo yahn Dendiohs tuhca:

Dihve nuhn, yahn che ritahno nuhn ndih, rihno ihyan combiero yahn nuhn cuahn dama.

Rihno ye nuhn nduhcä che rihno ye itecuche che va che cähno ye ite.

³⁷Ate nde nduco nduh ne, hua dehva co yuhn vo, te Dihvo vo Jesucristo, ihyan min che yahino ye uvo ne, redin ye cudädo uvo. ³⁸Chemin che a devano cuäco vo te nde huane vederih, nde huane vedevihche, nde huane ángel, nde huane vaco chihnga, nde huane dehtenduh che ri, nde huane dehtenduh che va che co, ³⁹nde huane nän yäco, nde huane nän yäno, nde ama nän dehtenduh chemin chan, hua co din che to ino Dendiohs nduco vo, te ihyan min ne, yahino ye uvo che cuande yahn Dihvo vo Jesucristo.

A tendahnun Dendiohs ihyan nación yahn Israel

9 ¹Nduhcä che ritahnó Dihvo vo Jesucristo män, numacuahn vederihquentiyon yahn Vaco Ndah yahn Dendiohs män ne, cuäco ráhn rí nchuhn ²⁻³te ama yah rí cäva ihyan nación yáhn män, ama rendedecadinó cäva ye män, nde tuno náhn che co dine män nän Dihvo vo Jesucristo, ndete che nduco chemin co ndevahn ihyan chahn. ⁴Ihyan chahn

ne, ndata yahn Israel ihyan, a nedin daya Dendiohs ihyan, ne numacuahn vederihquentiyon chinduco ye ihyan man, cah ye ndudo yahn ye ihyan man, chihco ye ley yahn ye tah ye man, chicuahn ye ihyan taca ndeva ye yavenan ye man. ⁵Ihyan chahn ne, ndata yahn ihyan ndico ihyan. A nan ndata yahn ye quendah Dihvo vo Jesucristo, ihyan min che Dendiohs ye. ¡Ama chahte vederihquentiyon yahn ye, ndeva vo yavenan ye cuahn dama!

⁶Che chi dine ama yahn ihyan chahn ne, hua co din vo nunde yahn Dendiohs, te ndudo yahn ye ne, rinahn. Che cuaco ne, andahre nducoyaca ye ndata yahn Israel ihyan, ate hua nducoyaca ye chitahno ye. ⁷Andahre ndata yahn Abraham ihyan, ate hua nducoyaca ye chitahno ye nduhca che chitahno ihyan min. Nan Ndudo yahn Dendiohs a ndirun tuhca: “Atenan van daye Isaac din quandé ndata yehn.”

⁸Nduco tihcä ne, tumacadino vo che hua nducoyaca ihyan che ndata yahn Abraham nedin yahn Dendiohs ihyan, te atenán ihyan che a necah ye ndudo yahn ye che nedin yahn ye ihyan. ⁹Ndudo yahn Dendiohs che cah ye Abraham ne, tuhca: “Ndaro yahn ne, dín vederihno, ne Sara ne, ndaca ama daya te.”

¹⁰A namin no tun nduh che o sahn daya ihyan ndico yuhn vo Isaac, nduco ndahta yahn ye Rebeca. ¹¹Sahn chahn ne, andahre nde metah cuahteyan se, andahre nde metah din se che ndah, nde huane che chihngä, ate Dendiohs ne, tendahnun ye ama cha sahn chahn, chihco ro ye che retendahnun ye ihyan che ri yeno man ye, atanochan ye.

¹²Rahn ye ri ye chaco se: “Sahn che ive me ne, conan se yahn dihno se che menan.” ¹³Tihca chinahn nduhca che a ndirun nan Ndudo yahn Dendiohs tuhca: “Tahque din yahinó Jacobo che co Esaú.”

¹⁴Nde hua co cahma vo che hua ndahca che tihcä redin Dendiohs, ¹⁵te a ndirun nan Ndudo yahn ye che rahn ye nduco Moisés tuhca: “Conan vahinó adecoduhno ihyan che ri yeno man.” ¹⁶Nducote tihcä ne, ihyan che ndevahn ye ne, ndiyu yahn ntion che redin ye, nde huane yahn che redin nun ino ye, te atenán che conan vahino Dendiohs ihyan.

¹⁷Namin a ndirun nan Ndudo yahn Dendiohs nduhca che rahn ye nduco rey yahn Egipto tuhca: “A u che te yuné che quenen rey, ne redin vederihno nan, rihco ro che ama quenan

cumá vederihquentiyon, cadino ihyan numachahte iyehnse.”

¹⁸Nduco tihca ne, a ndero ndi che duh che nah*n* conan *vahino* Dendiohs ne, renan *vahino* ye, ne duh che nah*n* din cheche ye chedave yahn ne, redin ye.

¹⁹Co vate ihyan che rahco ye che nducote tihca ne, hua ndahca che din Dendiohs castigo ihyan nunde, te man ye redin cheche ye chedave yahn ihyan chahn. ²⁰Ate nde ama ihyan hua co cahma nunde ye yahn Dendiohs. A Dendiohs che dendarah ye ihyan iyehnse, ne nde ama ihyan hua co cahma nunde ye yahn ihyan min yahn dehtenduh che redin ye. ²¹Ihyan che redendarah ye chite yahn ne, co dendarah ye che ndahchan man, co dendarah ye che ndere man, atanoca che ri yeno man ye.

²²Atihnoca Dendiohs. Co din ye adecodehno che ri yeno man ye, ne nde ama ihyan hua co cahma nunde ye yahn ye. Cuahn che nah*n* ye ne, co din ye castigo ihyan nunde, cahco ro ye vederihquentiyon yahn ye. Andahre quenan cuma che din ye castigo ihyan chahn, ate redin chahtino ye yahn ye. ²³Namin numacuahn vederihquentiyon yahn ye rihco ro ye che ama chahte vedevahino yahn ye nduco ihyan che a tendahnun ye nde ro menan. Ihyan chahn ne, ndeva ye ihyan vahchetero. ²⁴Uvo van ihyan nación yahn Israel man, van ihyan nación chenahn man ne, a tendahnun ye uvo, ²⁵nduhca che dirun ihyan profeta Oseas tuhca:

Rahn Dendiohs: “Ihyan che hua ihyan yáhn ne, nedin yáhn ihyan.

Ihyan che hua din yahinó ne, din yahinó ihyan.”

²⁶Namin rahn ye: “Ihyan nación chenahn che ndiyu ihyan yáhn ne, nedin daya ihyan,
cahma nducoyaca ihyan che ihyan chahn ne, daya Dendiohs ihyan.”

²⁷Me ihyan nación yahn Israel ne, rahn Dendiohs yahn ye, dirun ihyan profeta Isaías tuhca: “Andahre ama yáhn ihyan nación yahn Israel nduhca che ndeh yahndute che chetave cuahn chito nuniyah*n* ne, neve ra ye che ndevahn ye, ²⁸te Dihvo vo Dendiohs ne, nduco nun no din ye castigo ihyan.”

²⁹Namin dirun ihyan profeta Isaías tuhca:

Ndete che Dihvo vo Dendiohs, ihyan min che va ye vahchetero, hua ndedevahn ye neve ihyan nación yuhn vo ne,

ametah nde ama vo; a chihno chih vo, nduhcá che chihno
chih ihyan yān Sodoma mān, ihyan yān Gomorra mān.

³⁰Nducote tihca ne, a tumacadino vo che ihyan nación
chenahn che nde hua yahn Dendiohs ihyan ne, nducote a
chitahno ye ne, nedin yahn Dendiohs ihyan. ³¹Me ihyan
nación yahn Israel ne, renevahnecun ye ley che dirun Moisés,
chenan ino ye che ndevahn ye, ate nducote hua dinahn ye
ne, hua nedin yahn Dendiohs ihyan. ³²Hua nedin yahn ye
ihyan, te ndotenan che cotahno ye ne, tahque ndah ye ne,
ndedecadino ye che dinahn ye ley min, ndevahn ye. Ate hua
ndevahn ye, te va deh cuande che denda ye, ³³nduhcá che a
ndirun nān Ndudo yahn Dendiohs tuhcá:

Cuihcovan nchuhn. Dechúh ama ihyan nación yahn ne.

Ihyan min ne, nduhcá ama tu che conda cah ihyan.

Ihyan che hua cotahno ye ihyan min ne, conda ye.

Ate ihyan che cotahno ye ihyan ne, ndevahn ye.

10 ¹Dihno, numacuahn chedave yahn ricá Dendiohs
che ndedevahn ye ihyan nación yahn Israel. ²U
ne, rāhn te ihyan chahn ne, rāhco ye te ama redinahn
ye che rihqueniyon Dendiohs, ate nde hua renahn ye
vederihqueniyon yahn ye. ³Tihcá, te nducote nde hua
devano ye vederihqueniyon yahn Dendiohs che ndo yān ye
nduco ihyan, nedin yahn ye ihyan ne, rahcotahn ye yahn
vederihqueniyon min, riquendi ye vededevano yahn mān
ye. ⁴Dendiohs ne, renedin yahn ye nducoyqáca ihyan che
ritahno ye Dihvo vo Jesucristo. A cava ihyan min che chihno
vederihqueniyon yahn ley che dirun Moisés.

⁵Moisés ne, dirun ye te ihyan che dinahn ye che
rihqueniyon ley min ne, nedin yahn Dendiohs ihyan. ⁶Me
che nedin yahn Dendiohs ihyan che ritahno ye ne, co vate
ihyan che duche rino ye, ne tuhcá rāhn ye: “¿Duhra chahn
vahchetero, ndihchero che min chica ihyan min che a va cade
che chi ye ndedevahn ye ihyan iyehnse? ⁷¿Duhra chahn vān
tenahn, ndihchero che ntuche ihyan min?” Ama vedetundo
che tihca rāhn ihyan, ⁸te nān Ndudo yahn Dendiohs ne, a
ndirun tuhcá: “Ndudo cuaco ne, a va tāh nchuhn.” Ndudo min
ne, a ndudo ndah yahn Dihvo vo Jesucristo che rahndudo
nuhn. ⁹Cava che ndevahn nchuhn ne, nahn che cotahno ne
numacuahn chedave yahn ne, che Dihvo vo Jesucristo ne,

ndedetuhche Dendiohs ihyan van tenahn, ne cahma ne che a ihyan min che Dihve ne, renevahnecun ne ihyan. ¹⁰Tihca, te ihyan che numacuahn chedave yahn ye ritahno ye Dihvo vo Jesucristo, ne rahn ye che ihyan min che renevahnecun ye ne, ndevahn ye, ne rendo yan Dendiohs nduco ye, renedin yahn ye ihyan.

¹¹Nan Ndudo yahn Dendiohs ne, a ndirun tuhca: “Adecoduhno ihyan che ritahno ye ihyan min ne, hua conda ye.” ¹²Tihca, te nducoyaca ihyan, ihyan nacion yahn Israel man, ihyan nacion chenahn man, a ihyan min che Dihve ye, ne yahino ye nducoyaca ihyan che ritahno ye ihyan, rendeva ye yavenan ye. ¹³Namin a ndirun tuhca: “Nducoyaca ihyan che cuah ye Dihvo vo ne, ndevahn ye.” ¹⁴Ate ndete che hua ritahno ye Dihvo vo ne, nde hua cuah ye ihyan. Ndete che hua nihnevan ye ndudo yahn ye ne, nde hua cotahno ye ihyan. Ndete che metah duh che cuahndudo ne, nde hua cahnevan ye ndudo yahn ye. ¹⁵Ndete che hua dechuh Dendiohs ihyan che cuahndudo ye ne, nde metah duh che cuahndudo. A ndirun nan Ndudo yahn Dendiohs tuhca: “¡Ama ndah ro yuhn vo!, che renda ihyan rahndudo ye ndudo ndah yahn Dendiohs, din che ndahca cuahtenant vo.”

¹⁶Ate hua nducoyaca ihyan redinahn ye yahn ndudo min nduhca che dirun ihyan profeta Isaas tuhca: “Dihve, neve ra ihyan che ritahno ye ndudo yahn ne che rahndudo nuhn.”

¹⁷Cáva che cotahno ihyan Dihvo vo Jesucristo ne, va che cahnevan ye ndudo yahn ye.

¹⁸Nde hua co cahma ihyan che hua chihnevan ye ndudo min, te nan Ndudo yahn Dendiohs a ndirun tuhca:

Ndudo yahn ye ne, a chetuhn numachahte iyehnse.

A chihnevan nducoyaca ihyan.

¹⁹Me ihyan nacion yahn Israel ne, a chenahn ye ndudo min, te Moisés menan vihca dirun ye tuhca:

Rahn Dendiohs: “U ne, nedin yáhn ihyan nacion chenahn che rahco nchuhn che ndere ihyan ye, dín che co ve ne man, co tan ne man.”

²⁰Nde tahque numa dirun ihyan profeta Isaas tuhca:

Rahn Dendiohs: “Ihyan nacion chenahn che nde hua tumacah ye u ro menan ne, cahco ró vederihquentiyon yáhn van ye, ne cotahno ye u.”

²¹ Me yahn ihyan nación yahn Israel ne, dirun ye ndudo che rahn Dendiohs yahn ye tuhcá: “Cuahn dama riyahvé nchuhn, ate rahcotahhn ne yáhn.”

Ihyan nación yahn Israel che ndevahn ye

11 ¹Co vate ihyan che rahnco ye, che a ama yune no chacondah vedame Dendiohs ihyan yahn ye, ihyan nación yahn Israel. Ate hua tihcá. A devano cuacó, te u ne, ihyan nación yahn Israel u. Abraham man, Benjamín man, che ihyan ndico yáhn. ²Dendiohs ne, hua chacondah vedame ye ihyan che a tendahnun ye nde a rahn me. A devano nchuhn nduhcá che covah ihyan profeta Elías, ndirun yahn nan Ndudo yahn Dendiohs. Cahn nunde ye yahn ihyan nación yahn Israel tuhcá: ³“Dihvé, ihyan sih ne, a chihno chihno ye ihyan profeta yahn ne, a chihno ndahtera ye nducuahn nan ta yahn ne. A deman u che ametah cahno ye, ne rinuhn ye u che cahno ye u.” ⁴Ate a devano ne nduhcá che ndaconan Dendiohs yahn ye. Rahn ye: “Vate ca te ndache mil ihyan yáhn che metah ndeva ye yavenan Baal che redin ihyan sih dendiohs yahn ye.” ⁵Atihnocá man ro cuh, te yahn ihyan nación yahn Israel che tendahnun Dendiohs ihyan numacuahn vedeyahino yahn ye. ⁶Nducote yahn che yahino ye ihyan chahn che tendahnun ye ihyan ne, a ndero ndi che ndiyu cava che dinahn ihyan chahn ley che dirun Moisés. Ndete che yahn che dinahn ye ley min che tendahnun Dendiohs ihyan ne, tuhme nde hua rendotenan ye vedeyahino yahn Dendiohs cava che ndevahn ye.

⁷Hua nducoyaca ihyan nación yahn Israel chi ndevahn ye nduhcá che ndedecadino ye. Atenan ihyan che tendahnun Dendiohs che ndevahn ye. Me ihyan chenahn ne, din cheche Dendiohs chedave yahn ye, ⁸nduhcá che a ndirun nan Ndudo yahn ye tuhcá:

Din Dendiohs che anduhneca che a ndih chedave yahn ye.
Nde meniyon ne, rendihhero no ye, ate hua renchanan ye,
rihnevan no ye, ate hua renahn ye.

⁹Namin dirun David tuhcá:

Dihvé, codin ne che dehtenduh vihco che redin ihyan sih
din che denda ye.

¹⁰Cuacondah vedame ne ihyan cuahn dama, codin ne castigo
ihyan.

¹¹Co rāhco ihyan che din cheche Dendiohs chedave yahn ihyan nación yahn Israel cāva che əma yune no conda ye. Ate hua tihcā, te che chahcotāhn ihyan chahn yahn Dendiohs, chahtendihihco ye nunde ne, ndāca yune che ndevahn ihyan nación chenāhn. Ndihchero ye che rendevahn ihyan nación chenāhn ne, din nun ino ye, ndonun yune ye nevahnecon ye vederihquentiyon yahn Dendiohs. ¹²Nducote cāva nunde yahn ihyan nación yahn Israel əma ndāhcā chahno ihyan nación chenāhn, ndevahn ye ne, nde tahque ndāhcā yahn ye cuahn che ndeva Dendiohs nducoyāca ihyan nación yahn Israel.

¹³Nchuhn ihyan nación chenāhn, u ne, a tendāhnun Dendiohs u che co apóstol, cuahndudó ndudo yahn ye van nchuhn. Redín ntíyon yahn ye numacuahn chedave yáhn, ¹⁴te nahñ che ndihchero ihyan nación yáhn nduhcā che rendedevahn Dendiohs nchuhn. A huane din nun ino neve ye, codāma ye nduco ne, cotahno ye Dihvo vo Jesucristo, ndevahn ye. ¹⁵A cāva che chacondāh vedāme Dendiohs ihyan nación yahn Israel che ndāhcā chahno ihyan nación chenāhn, ndo yan Dendiohs nduco ye. Che ndeva ye nducoyāca ihyan nación yahn Israel ne, nde tahque ndāhcā yahn ihyan nación chenāhn, anduhneca ndete che a ndih ye, ne ntuche ye van tenāhn. ¹⁶Cuahn che renevahnecon Dendiohs əma vedino ne, renevahnecon ye nducuahn. Atihnocāno tun ihyan ndico che chihco ndata ye ihyan nación yahn Israel. Nducote a ndeva Dendiohs ihyan chahn ne, namin ndeva ye nducoyāca ndata yahn ye.

¹⁷Che chacondāh vedāme Dendiohs əma yáhn ihyan nación yahn Israel ne, anduhneca ndete che chindudo ye dune əma yahn olivo ndah. Che ndeva ye nchuhn, ihyan nación chenāhn ne, anduhneca ndete che chetāh ye dune yáhn olivo chan, ndahco menun ye nān che chica ye dune yáhn olivo ndah me, cāva che a nān duto yáhn olivo ndah me cuhnde cue yahn. ¹⁸Ate hua din yāde nchuhn cāva chemin. Cuenečahco ne te a ihyan ndico yahn ihyan chahn che tihyon yune ye nchuhn che chitahno ne, ndeva Dendiohs nchuhn.

¹⁹Co rāhco nchuhn te yahn che tahque ndah ihyan ne che co ihyan chahn che ndeva Dendiohs nchuhn menun ye, chacondāh vedāme ye ihyan. ²⁰Cuāco che ndeva Dendiohs nchuhn menun ye, ate hua din yāde ne cāva chemin. Tahque

ndah ne, cuihco ne cuđado. Cuenecähco ne te a yahn che hua chitahno ihyan chahn che chacondäh vedame Dendiohs ihyan. Namin cuacondäh vedame ye nchuhn, ndete che cuahcotähn ne yahn ye. ²¹Tihcq, te nducote chacondäh vedame Dendiohs ihyan chahn, andahre ihyan yahn ye, nde tahque nun cuacondäh vedame ye nchuhn, ndete che cuahcotähn ne yahn ye. ²²Condihche nchuhn. Dendiohs ne, nduhcq che ndah ye ne, tihcä cähnda ye. Chi tän ye nduco ihyan chahn che chahcotähn ye yahn ye, ne din yahino ye nchuhn che dinahn ne yahn ye. Ndete che quendi ne dinahn ne yahn ye ne, quendi ye din yahino ye nchuhn. Ndete che hua ne, namin cuacondäh vedame ye nchuhn. ²³Ihyan chahn ne, ndete che nto ino ye che chahcotähn ye, ndaconan cotahno ye ne, ndeva Dendiohs ihyan, te quenan cuma ye vederihquentiyon che ndeva ye ihyan. ²⁴Tihcq, te nducote ndeva Dendiohs nchuhn, andahre hua ihyan yahn ye nchuhn, nde tahque nun ndeva ye ihyan chahn, te ihyan yahn ye ihyan.

Va che ndevahn nducoyaca ihyan nación yahn Israel

²⁵Dihnó, cäva che hua din yäde ne, duche rino ne ihyan nación yahn Israel ne, te cuandé nchuhn äma ndudo che nde hua devano ihyan ro menän. Ihyan chahn ne, yahn ye din cheche Dendiohs chedave yahn ye, nde conan cotahno ihyan nación chenähn che a va çade che cotahno ye. ²⁶Cuihno min ne, ndedevahn Dendiohs nducoyaca ihyan nación yahn Israel nduhcq che a ndirun nän Ndudo yahn ye tuhcq:

Nchuhn ihyan nación yahn Israel, ndäta yahn Jacobo,
tendahnún äma ihyan nación yahn ne, ndedevahn ye
nchuhn,
din ye che nto ino ne nunde yahn ne.

²⁷Tuhme nchahcó nunde yahn ne,
conahn trato che a chihco çädé nduco ne.

²⁸Ihyan nación yahn Israel ne, hua dinahn ye vederihquentiyon yahn Dendiohs, chahcotähn ye yahn ndudo ndah yahn Dihvo vo Jesucristo. Nduco chemin ne, ndäca yune che ndevahn ihyan nación chenähn. Ate Dendiohs ne, a tendahnun ye ihyan ndico yahn ihyan chahn, ne chemin che yahino ca ye ihyan. ²⁹Tihcq, te Dendiohs ne, nducuahn che rihco çäde ye ne, redinahn ye. Vederihquentiyon che recäh ye

ihyan ne, hua renevih ye. Ihyan che renedin yahn ye ne, hua racondah vedame ye ihyan. ³⁰Nchuhn ihyan nación chenahn ne, chahcotahn ne yahn Dendiohs ro menan, ate man ne, quenan vahino ye nchuhn yahn che rahcotahn ihyan nación yahn Israel yahn ye. ³¹Rahcotahn ye yahn Dendiohs man ro cuh, ate nduhca che quenan vahino Dendiohs nchuhn ne, namin conan vahino ye ihyan chahn. ³²Tihca, te Dendiohs ne, din cheche ye chedave yahn nducoyaca ihyan iyehnse, cava che cuahrendihco nducoyaca ye nunde, ndaca yune che conan vahino ye ihyan.

³³¡Ama devano Dendiohs! ¡Ama ndahca vederendedecadino yahn ye! ¡Nde hua renan retumacadino vo nducuahn che rihco cade ye man, che redin ye man! ³⁴Nde ama ihyan hua retumacadino ye che rendedadecadino Dendiohs. Nde ama ihyan hua tuno vededevano yahn ye. ¿Dehra che cacuahn ye Dendiohs? ³⁵Nde ama ihyan ametah dehva yahn ye che cah ye Dendiohs. Ndiyu che quendihco Dendiohs yahn ihyan che redin ye che ndah nduco ye, te che renan vahino ye ihyan. ³⁶Tihca, te nducuahn dehtenduh che va ne, a yahn Dendiohs, a man ye dendah ye. Ndeva vo yavenan ye cuahn dama. Tihca co.

*Nduhcá che va che cuahtechica ihyan che
ritahno ye Dihvo vo Jesucristo*

12 ¹Dihno, nducote quenan vahino Dendiohs nchuhn, nedin yahn ye nchuhn ne, ricá nchuhn che numacuahn vederihquentiyon yahn Vaco Ndah yahn ye ndahco ne chedave yahn ne tah ye nduhca ama vedino ndah che conan ino ye. ²Hua quendi nchuhn vedeyeno yahn man ne. Tahque ndah ne ne, condahcorun ne vederendedecadino yahn ne cava che runecade cuahtechica ne nduhca che nah Dendiohs.

³Nducote yahino Dendiohs u, te ye vederihquentiyon u ne, riyahvé nchuhn che hua ndedadecadino ne che ama devano ne, chuhnan ne vederihquentiyon che chenan cuma ne. Tahque ndah ne, runecade ndedadecadino ne, ne codin chahtino ne Dendiohs, codinahn ne tunoca vederihquentiyon che nte ye queri ama ne. ⁴Ihyan ne, tah ye man, cah ye man, ndutinan ye man ne, a vih vih ntiyon che redin queri ama. ⁵Atihnoca uvo.

Andahre ama yahn uvo che ritahno vo Dihvo vo Jesucristo, ate ama cuan no ndi vo nduco vih. Ate va te va ntiyon che redin queri ama vo mān, rendotenan vo vih mān.

⁶Dendiohs ne, te ye ama ama nān vederihquentiyon queri ama vo, ne nahm che runecade dinahn vo. Duh ihyan che quenan cuma ye vederihquentiyon che cuahndudo ye ndudo che te Dendiohs ne, cuahndudo ye anduhneva che cah Dendiohs, hua tihdenan ye che cāhma ye. ⁷Duh ihyan che quenan cuma ye vederihquentiyon chete yaco ne, runecade dinahn ye. Me ihyan che quenan cuma ye vederihquentiyon che cacuahn ye Ndudo yahn Dendiohs ne, runecade cacuahn ye. ⁸Me ihyan che quenan cuma ye vederihquentiyon che yahve ye ihyan chenahn ne, yahve ye ihyan nduco ndah. Me ihyan che cāh ye vedino ne, cāh ye numacuahn chedave yahn ye. Me ihyan che ndinan ye chete yaco ne, cāhcantiyon ye nduco cudādo. Me ihyan che din ye vedevahino ne, din ye numacuahn chedave yahn ye.

⁹Cuahtenan cuma nchuhn vedeyahino numacuahn chedave yahn ne. Hua din ne dehtenduh che chihnga; codin ne che ndah. ¹⁰Codin ne cuande anduhneca ndete che dihno ne vih. Codin yahino ne vih, cuenevahnecun ne vih.

¹¹Codin ne ntiyon yahn Dihvo vo Jesucristo numa ino ne, hua din dāhnde ne.

¹²Numacuahn vedeyeno cuahnenan ino ne che dinahn Dendiohs ndudo yahn ye nduco ne. Codin chahtino ne cuahn che chuhrihn ne. Covah ne cuahn dāma.

¹³Cuenan ne dihno vo che va vederetāhn yahn ye. Cuenevahnecun ne ihyan che ndā ye ndevāco ne.

¹⁴Ihyan che redin tān ye nduco ne ne, ndotenan che cāhva ne nduco ye ne, cuica ne Dendiohs che din ye che ndah nduco ye.

¹⁵Cuinduco ne ihyan che yeno ye mān, ihyan che ri ndāche ye mān, cuenecāh yān ne chedave yahn ye.

¹⁶Ndāhca cuahnenan ne nduco vih. Co dāma ne nduco ihyan che necun ye. Hua din yāde ne mān, hua din cun ne mān.

¹⁷Hua dāma co ne nduco ihyan che redin tān ye nduco ne. Runecade cuahnenan ne nan nducoyaca ihyan. ¹⁸Cuihco nchuhn cudādo nān nducuahn, cāva che hua ndāca yune che co tān ihyan nduco ne. ¹⁹Dihno che yahinó nchuhn, hua

cuahtenun ino ne vedetan nduco vih. Tahque ndah ne ne, condahco ne tah Dendiohs cava che techecade ye, te a ihyan min che va che techecade ye nduhca che a ndirun nan Ndudo yahn ye: “U quenan cumá che dín castigo ihyan nunde. U ndahco menun yahn ye.” ²⁰Namin a ndirun: “Hua cuahnenun ino nchuhn vedetan nduco ihyan che redin tan ye nduco ne. Tahque ndah ne ne, codin ne che ndah nduco ye. Ndete che cuico ye ne, cah ne che cheh ye, ndete che yaca ye ne, cah ne che cuh ye, te nduko chemin ne, din ne che co cuihnan ye, ne nto ino ye.” ²¹Hua cuahnecun ne che denda ne, din vedetan yahn ne. Tahque ndah ne ne, codin ne che ndah cava che hua denda ne.

13 ¹Nducoyaca nchuhn ne, codinahn ne yahn ihyan ndinan man, intiyahn yahn van vaco ne man, te nducoyaca intiyahn ne, a Dendiohs necah ye vederihquentiyon ihyan, chaconahn ye ihyan nan ntiyon. ²Chemin che ihyan che cuahcotahn ye yahn intiyahn ne, va che co ye castigo, te nde yahn Dendiohs rahcotahn ye, yahn che ihyan min raconahn ye ihyan chahn nan ntiyon. ³Ihyan che runecade vatechica ye ne, ametah deh cuande che din vah ye intiyahn. Ate ihyan che chendihco ye nunde ne, ihyan chahn che vah ye intiyahn. Ndete che hua nahm cuahnenun ndeh ne yahn intiyahn ne, runecade cuahtechica ne. Tuhme co yeno ye nduko ne, ⁴te raconahn Dendiohs ihyan nan ntiyon cava che ndah yahn ne. Ate ndete che rahcotahn ne yahn intiyahn ne, tuhme che cuaco, din vah ne ihyan, te a man Dendiohs cah ye vederihquentiyon ihyan, cava che din ye castigo ihyan che chendihco ye nunde. ⁵Va che dinahn vo yahn intiyahn, ndiyu yahn che vah vo che co vo castigo, ate yahn che a devano vo che tihca nahm Dendiohs. ⁶Nducote renevahnecun ne Dendiohs ne, va che nedihve ne cade iyo yahn ne che rica intiyahn. Tihca, te a man Dendiohs raconahn ye ihyan chahn nan ntiyon, ne a min chenan ye ro ro.

⁷Nducoyaca intiyahn che caca ye cade iyo yahn ne ne, cuenedihve ne. Nducoyaca ihyan ndinan man, intiyahn man ne, cuenevahnecun ne ihyan man, codin yahino ne ihyan man. ⁸Cuenedihve ne nducuahn che chendihco ne yahn ihyan. Codin yahino ne nducoyaca ihyan, te ihyan che redin yahino ye ne, redinahn ye vederihquentiyon yahn Dendiohs

⁹che ndirun tuhca: “Hua din duche yehn che a nihnevaque. Hua cahne ihyan. Hua doque. Hua ndere cacueh dame nunde ihyan. Hua din idihye nduco dehtenduh yahn ihyan.” Nducuahn vederihquentiyon che tuhchan ne, rendo dama nān vederihquentiyon cuh: “Codin yahine nducoyaca ihyan nduhca che yahine man di.” ¹⁰Ihyan che yahino ye ihyan chenahhn ne, hua ndere redin ye nduko ye. Chemin che cuahn che yahino vih vo ne, redinahn vo vederihquentiyon yahn Dendiohs.

¹¹Avane ne, a devano nchuhn te cahnda ro che vato vo. Cuahteyan ne, te a cochi nino ro che ndedevahn Dendiohs uvo. ¹²A nun cuihno ro cuh che ndere redin ihyan, a nun ndeva Dendiohs uvo. Chemin che nahns che hua din vo dehtenduh che chihnga. Nahns che cuahteyán vo nduhca sandādo che a vateyan se, nda se dehtenduh che ndedevahn nduko se sahn. ¹³Nahns che ama runecade cuahtechico vo nduhca che rahtechica ihyan che renahn ye. Hua cocoh vo mān, hua cuahto vo vihco vedecoh mān, hua ndere cuahtechico vo, cuahtendihco vo nunde mān, hua cuahcāndā vo mān, hua din ve vo yahn vih mān. ¹⁴Ndotenan che cuahtechico vo vedeyeno yahn mān vo ne, cochahtino vo Dihvo vo Jesucristo, runecade cuahtechico vo nduhca che nahns ye.

Hua ndahca che ndahchenan vo vih

14 ¹Me dihno vo che metah conahn ndah ye vederihquentiyon yahn Dendiohs ne, cuenevahnecun ne ihyan. Hua cuhma chende ne nduko ye yahn vederihquentiyon yahn Dendiohs che hua dama renahn ne nduko vih. ²Vate dihno vo che ritahno ye che ndiyu nunde che cheh ye nducuahn nān dehtenduh. Namin vate dihno vo che metah conahn ndah ye vederihquentiyon yahn Dendiohs, ne rāhco ye che cuahtendihco ye nunde ndete che cheh ye yute. ³Dihno vo che hua dehve rāhco ye, reh ye nducuahn nān dehtenduh ne, hua ndahca che ndahchenan ye dihno vo che vāhino ye cheh ye yute. Namin dihno vo che hua reh ye yute ne, hua ndahca che ndahchenan ye dihno vo che reh ye nducuahn nān dehtenduh, te a nedin yahn Dendiohs ihyan chahn. ⁴Hua ndahca che cuih nunde ne yahn mozo yahn tāma ihyan, te ndete che ndahca quenan mozo me nduko dihve ye,

o hua ne, chemin ne, a mān dihve ye rano cuande yahn ye. A namin no tun ihyan che ritahno ye Dihvo vo Jesucristo, te a mān Dihvo vo nda cuande yahn ye ihyan.

⁵Namin vate dihno vo che ndihco vih ye ro che tahque renevahnecun ye. Vate tun dihno vo che rāhn ye che a dāma no nducuahn ro. Queri āma ihyan ne, va che ndedecadino ndah ye cha che ndāhcā din ye cāva che cuhndemān ino ye nān Dendiohs. ⁶Ihyan che renevahnecun ye āma ro ne, rendeva ye yavenān Dihvo vo Jesucristo. Atihnocā ihyan chenāhn, te andahre hua renevahnecun ye ro min ne, ate namin nduco ye rendeva ye yavenān Dihvo vo. A namin no tun ihyan che hua vahino ye reh ye nducuahn nān dehtenduh, te nducote renecāh ye nundihve cuahn Dendiohs cāva ne, rendeva ye yavenān Dihvo vo. Atihnocā ihyan che rāhco ye che hua ndāhcā che cheh ye āma o nān dehtenduh, te nducote renecāh ye nundihve cuahn Dendiohs cāva dehtenduh che reh ye ne, namin nduco ye rendeva ye yavenān Dihvo vo.

⁷Ndiyu chenahn mān vo che vato vo, nde huane chenahn mān vo che coh vo. ⁸Che vato vo ne, a Dihvo vo Jesucristo che rihquentiyon ye uvo, ne che coh vo ne, a ihyan min che ndeva ye uvo. Chemin che a vato vo, o coh vo, a yahn ye uvo, ⁹te a chih ye, ne ndaconan ntuche ye cāva che co yahn ye nducoyāco vo, a chenduche vo, o a ndih vo.

¹⁰Hua ndāhcā che cua cuando vo dihno vo, ndāhchenan vo ihyan, te Dihvo vo Jesucristo ne, va che techecāde ye yahn nducoyāco vo, ¹¹nduhcā che a ndirun nān Ndudo yahn Dendiohs tuhcā:

Rāhn Dihvo vo Dendiohs: “Numacuahn vederihquentiyon yáhn rāhn rí nchuhn te va che nevahnecun nducoyāca ihyan u,
ndeva ye yavenān.”

¹²Nduco tihcā ne, a devano vo che queri āma vo ne, va che necāh cuando vo Dendiohs yahn dehtenduh che redin vo.

Hua din vo che co ndāche dihno vo

¹³Nducote a Dendiohs nda cuande yahn ye uvo ne, hua redin yahn che quendi vo cāhma nunde vo yahn vih. Tahque ndah ne, ndedecadino vo, te hua ndāhcā che cāva dehtenduh che redin vo, ndāca yune che co ndāche dihno vo, cuah**tendihco**

ye nunde. ¹⁴Nduhca che ritahnó Dihvo vo Jesucristo ne, a devano cuacó te ametah nde ama nān dehtenduh che reh ihyan che din che cuahrendihco ye nunde. Ate ndete che vate ihyan che vahino ye cheh ye ama o nān dehtenduh ne, tahque ndah hua cheh ye, te ndete che cheh ye ne, chihnga co ino ye, ne nduco chemin condihco ye nunde. ¹⁵Ndete che cáva dehtenduh che reh nchuhn rendáca yune che to ino dihno ne ne, rihco ro ne che hua chenan cuma ne vedeyahino. Cuihco ne cudado nān nducuahn che reh ne. Hua ndahca che cáva chemin ndáca yune che to ino dihno ne, condihco ye nunde, te namin cáva ihyan min che chih Dihvo vo Jesucristo. ¹⁶Cuihcomān ne queri ama dehtenduh che redin ne, andahre devano ne che ndah, ndete che cáva chemin che ndáca yune che chihngā co ino ihyan chenāhn. ¹⁷Tihca, te che nguahco yuhn vo nān Dendiohs ne, ndiyu yahn dehtenduh che reh vo mān, rih vo mān. Che tahque nahm ye ne, che numacuahn vederihquentiyon yahn Vaco Ndah yahn ye, runecāde cuahnenan vo mān, ndahca cuahnenan vo nduco vih mān, cuahnenan cumo vo vedeyeno mān. ¹⁸Nducoyāco vo che ritahno vo Dihvo vo Jesucristo ne, nahm ye che tihca dinahn vo. Ndete che tihca dinahn vo ne, nedim yahn Dendiohs uvo mān, nevahnecun nducoyāca ihyan uvo mān.

¹⁹Din vo cuande, ne din nun ino vo cáva che ndahca cuahnenan vo nduco vih mān, conan vih vo mān, cotahno vo numa ino vo Dihvo vo Jesucristo mān. ²⁰Cuihco nchuhn cudado nān nducuahn che reh ne, cáva che hua ndáca yune che to ino dihno vo che ritahno ye Dihvo vo Jesucristo. Cuāco che nducuahn dehtenduh che reh vo ne, hua redin che rahtendihco vo nunde. Ate nahm che cahco vo cuādo che hua cáva chemin to ino dihno vo, te ndete che tihca ne, cuahrendihco vo nunde. ²¹Ama nunde ndete che yahn che reh vo yute, o rih vo vino, o redin vo tāma nān dehtenduh, ndáca yune che co ndāche dihno vo, to ino ye. ²²Uvo che devano cuāco vo che nducuahn dehtenduh che reh vo ne, hua redin che rahtendihco vo nunde ne, hua nahm che cuacotuhn vo ndudo yahn chemin vān dihno vo chenāhn, te denān chihngā co ino ye. Nahm che mān no vo devano vo. Namin Dendiohs ne, a devano ye. ¡Ama ndah ro yahn ihyan che a devano cuāco ye che hua rahtendihco ye nunde cáva dehtenduh che reh ye!

²³Me ihyan che ritahno ye che hua ndahca che cheh ye ama nan dehtenduh, ne reh ye ne, rahtendihco ye nunde yahn che man ye chihnga ri ino ye. Tihca, te nducuahn dehtenduh che redin vo che o rendedecadino vo ne, rahtendihco vo nunde.

Cuahtenan cumo vo vedechahtino cava ihyan chenahn

15 ¹Uvo che a renahn vo vederihquentiyon yahn Dendiohs ne, nahm che din chahtino vo yahn dihno vo che ametah conahn ndah ye, te hua ndahca che din vo dehtenduh che ri yeno man vo, ndete che cava chemin co ran ye. ²Queri ama vo che a renahn vo vederihquentiyon yahn Dendiohs ne, nahm che din vo nducuahn cava che ndah yahn dihno vo che hua ndah renahn ye, nahm che conan vo ihyan cava che conahn ndah ye. ³Tihca, te Dihvo vo Jesucristo ne, hua nuhn ye che ndah yahn man ye, nduhca che a ndirun nan Ndudo yahn Dendiohs tuhca: “Vedetan yahn ihyan che hua ri rendihche ye ndih ne, andahre ndiyu cava che ndah yahn man, ate u ntuma chihve nducuahn.” ⁴Nducuahn che a ndirun nan Ndudo yahn Dendiohs nde a rahn me ne, a ndirun cava che cochahtino vo Dihvo vo Jesucristo, necah yan vo chedave yuhn vo, ne cuahenan ino vo che ndeva ye uvo. ⁵⁻⁶Dendiohs, Chida Dihvo vo Jesucristo, ihyan min che redin ye che rahtenan cumo vo vedechahtino, renecah yan ye chedave yuhn vo ne, din ye che ndahca cuahenan nchuhn nduco vih, nduhca che nahm Dihvo vo, cava che dama ndeva nducoyaco vo yavenan ye.

*Chetuhn ndudo ndah yahn Dihvo vo
Jesucristo yan ihyan nación chenahn*

⁷Nduhca che nevahnecun Dihvo vo Jesucristo nchuhn ne, tihca cuenevahnecun ama tama ne vih, cava che cuia cuando ihyan chenahn che tihca redin ne, ne ndeva ye yavenan Dendiohs. ⁸Cuenecahco nchuhn te Dihvo vo Jesucristo ne, chinan ye ihyan nación yahn Israel, chihco ro ye che dinahn Dendiohs ndudo yahn ye che cah ye ihyan ndico yahn ihyan chahn. ⁹Namin tihyon yune ye ihyan nación chenahn che ndeva ye yavenan Dendiohs yahn che quenan vahino ye ihyan. Nducote Dihvo vo Jesucristo ne, chinan ye ihyan nación yahn Israel man, ihyan nación chenahn man ne, a

ndero ndi che nahñ che nevahnecun ihyan chahn vih. A devano vo te ihyan nación chenahñ ne, va che co cuande ye vān ihyan yahn Dendiohs, te chemin ne, a ndirun nān Ndudo yahn Dendiohs tuhcá:

Ndevá yavenan ne vān ihyan nación chenahñ,
catá himno, ndonán ndih.

¹⁰Namin ndirun:

Nchuhn ihyan nación chenahñ, cuendo dāma ne nduco ihyan yahn Dendiohs, cuendeva ne nduco vih yavenan ye.

¹¹Namin ndirun:

Nchuhn ihyan nación chenahñ, cuendeva nducoyaca ne yavenan Dihvo vo Dendiohs.

¹²Namin dirun ihyan profeta Isaías:

Nān ndata yahn Isaí quendah ama ihyan che cahcantiyon ye nación chenahñ,
cochahtino ihyan chahn ihyan.

¹³Dendiohs, ihyan min che redin ye che chenan ino vo ihyan ne, din ye che cotahno ne Dihvo vo Jesucristo, co yeno ne, ne ndahcā cuahtenant ne, cāva che numacuahn vederihquentiyon yahn Vaco Ndah yahn ye cochahtino ne ihyan.

¹⁴Dihno, retumacadinó te ama ndah ihyan nchuhn mān, ama chenan cuma ne vededevano mān, nde devano cacuahn ne vih. ¹⁵Andahre tihcā ne, dirún yahn ne cāva che ntihyon yān yahn ne vederihquentiyon yahn Dendiohs, nde ama dito yahvé nchuhn yahn ama o nan. Tihcā dín, te numacuahn vedeyahino tendahnnun Dendiohs u, ¹⁶che dín ntihyon yahn Dihvo vo Jesucristo vān ihyan nación chenahñ, cuahndudó ndudo ndah yahn ye, cāva che cotahno ihyan chahn, ne ndeva ye ihyan, cahco vih Vaco Ndah yahn ye ihyan.

¹⁷Ama yenó che ama ndahcā rinahn ntihyon yahn Dendiohs che redín, yahn che rinan Dihvo vo Jesucristo u. ¹⁸Nde hua cahquinó cahmá che a mān che redín ntihyon min, te a Dihvo vo Jesucristo che redin ye. A ihyan min che redin ye che rinahn ntihyon che redín, ritahno ihyan nación chenahñ. Nān nducuahn che rahndudó mān, che redín mān ne, a mān ye retihyon yune ye u. A yahn chemin no che te cuandé nchuhn. ¹⁹A ihyan min che redin ye vederihno mān, redin ye che quenan cumá vederihquentiyon yahn Vaco Ndah yahn

Dendiohs mān. Chemin che numachahte, nde yan Jerusalén, nde yāhn yahn Ilírico, chacotúhn ndudo ndah yahn Dihvo vo Jesucristo. ²⁰Nduco tihcā ne, din nun inó che quechicá rahndudó ndudo ndah yahn Dihvo vo Jesucristo vān ihyan che ametah cahnevan ye nde əma yune, cāva che hua condā mendāhn, cuahndudó nān che a nedin tāma ca ihyan ntiyon. ²¹Tihcā dín, cāva che conahn nduhcā che a ndirun nān Ndudo yahn Dendiohs tuhcā:

Ihyan che hua devano ye ne, cahnevan ye ndudo yahn ihyan min che a va cāde che dechuh Dendiohs, ne conahn ye.

Pablo ne, nahñ cāhn ye yan Roma

²²Nducote rahndudó ndudo yahn Dihvo vo Jesucristo vān ihyan che metah cahnevan ye ne, chemin che nde meniyon ametah co chí quendihcheró nchuhn. ²³Ate nducote əma chacotúhn ndudo yahn Dihvo vo Jesucristo numachahte yāhn cuahnguh mān, nducote a əma ndeh nduyo nahñ chí quendihcheró nchuhn mān ne, ²⁴chemin che quenan inó che conán neve ro nduco nchuhn yan vāco ne, ne cuahn che cāhn yāhn yahn España ne, conan ne u, ndāca che chuhnún yune. ²⁵⁻²⁶Numanahn min ne, cāhn yan Jerusalén, te dihno vo che vate ye yāhn yahn Macedonia mān, Acaya mān ne, a nedin dāma ye əma vedino cāva dihno vo che metah dehva yahn ye che vate ye yan min, ne va che ngú yahn ye. ²⁷Dihno vo ihyan nación chenāhn chahn ne, əma yeno ye, din dāma ye vedino min. Tihcā redin yahn che din ye, te a cāva ihyan nación yahn Israel che ndāca yune che chitahno ye Dihvo vo Jesucristo, ndevahn ye, ne ndāhcā che conan ye ihyan chevāh vān ihyan nación yahn Israel che vate ye yan Jerusalén. ²⁸Cuahn che a dináhn ntíyon min, necāh vedino me tāh ihyan chahn ne, va che chúh yan vāco nchuhn, cāhn yāhn yahn España. ²⁹A devano cuacó te cuahn che ndā tan ne, numacuahn vederihquentiyon yahn Dihvo vo Jesucristo cuahndudó ndudo yahn ye, ne əma cochihve yahn ne.

³⁰Dihno, numacuahn vederihquentiyon yahn Dihvo vo Jesucristo mān, numacuahn vedeyahino yahn Vaco Ndah yahn Dendiohs mān, ricā nchuhn che conan ne u, covāh ne numa ino ne, ³¹cāva che ndedevahn Dendiohs u tāh ihyan

che hua ritahno ye che vate ye estádo yahn Judea. Namin cava che, dihno vo che vate ye yan Jerusalén ne, nevahnecun ye vedino che quendá. ³²Namin cava che cuahnecun ye che numacuahn vedeyeno ndá yan vaco ne, necah yan ne chedave yáhn. ³³Dendiohs, ihyan min che redin ye che ndahca rahtenan vo, conduco ye nducoyaca nchuhn. Tihca co.

Renecah Pablo Dendiohs dihno vo

16

¹Ricá nchuhn cava cahvo vo Febe, ihyan min che ndi cuande ye van intiyahn yaco che vate ye yan Cencrea, ²che nevahnecun ne ihyan nduhca che nahna Dihvo vo Jesucristo che nevahnecun vo ihyan yahn ye. Cuenan ne ihyan nan adecodehno vederetahn yahn ye che va, te man ye ne, ndinan ye ama yahn ihyan. Namin chinan ye u.

³Che cuande yáhn ne, cuenecah ne Dendiohs Aquila nduco ihyan ndahta yahn ye Priscila. Ihyan chahn ne, combiero yáhn nan nt^oyon yahn Dihvo vo Jesucristo, ⁴nde chihco mendahn ye ihyan cava che ndedevahn ye u. U man, nducoyaca dihno vo nación chenahn man ne, renecah nuhn nundihve cuahn ihyan chahn. ⁵Namin cuenecah ne Dendiohs nducoyaca dihno vo che rendo dama ye ndevaco ihyan chahn, rendeva ye yavenan Dihvo vo Jesucristo. Namin cuenecah ne Dendiohs Epeneto, amigo yáhn che yahinó. Ihyan min che menan ndita chitahno ye Dihvo vo Jesucristo van ihyan che vate ye yahn yahn Acaya. ⁶Namin cuenecah ne Dendiohs María, ihyan min che ama nedin ye nt^oyon yahn Dihvo vo Jesucristo van nchuhn. ⁷Namin cuenecah ne Dendiohs ihyan yáhn, Andrónico man, Junias man, ihyan chahn che dama chahtenun ye vacoyahn nducó. Ihyan chahn ne, tahque menan chitahno ye Dihvo vo Jesucristo che co u, ne van ihyan apóstol ne, ama yahinó dihno vo ihyan.

⁸Namin cuenecah ne Dendiohs dihno vo Amplias che yahinó ihyan. ⁹Namin cuenecah ne Dendiohs Urbano, ihyan min che nduco ye rinan ye nuhn nan nt^oyon yahn Dihvo vo Jesucristo. Namin cuenecah ne Dendiohs Estaquis che yahinó ihyan. ¹⁰Namin cuenecah ne Dendiohs Apeles, ihyan min che ndiquendah ndah ye che ritahno ye Dihvo vo Jesucristo. Namin cuenecah ne Dendiohs ihyan ndevaco Aristóbulo. ¹¹Namin cuenecah ne Dendiohs Herodión, ihyan

yān vācō. Namin cuenecāh ne Dendiohs ihyan ndevāco Narciso che ritahno ye Dihvo vo Jesucristo. ¹²Namin cuenecāh ne Dendiohs Trifena mān, Trifosa mān, ihyan chahn che namin redin ye ntion yahn Dihvo vo. Namin cuenecāh ne Dendiohs cahvo vo Pérsida che yahino vo ihyan. Ihyan min ne, ama nedin ye ntion yahn Dihvo vo. ¹³Namin cuenecāh ne Dendiohs dihno vo Rufo che ama ndah redin ye ntion yahn Dihvo vo. Namin cuenecāh ne Dendiohs chaco ye, ihyan min che rihno ihyan nduhcā chacó. ¹⁴Cuenecāh ne Dendiohs Asíncrito mān, Flegonte mān, Hermas mān, Patrobas mān, Hermes mān, dihno vo chenāhn che nduco ye ihyan chahn mān. ¹⁵Namin cuenecāh ne Dendiohs Filólogo mān, Julia mān, Nero nduco cahve ye mān, Olimpas mān, dihno vo chenāhn che nduco ye ihyan chahn mān.

¹⁶Nduco vedino vedenecun cuenecāh ne Dendiohs vih che cuande yáhn. Cuendeva ne Dendiohs yahn dihno vo che vate ye nducuahn yān.

¹⁷Dihno, ricá nchuhn che cāhco ne cuādo ihyan che redin ye che ndeh cuān ri dihno vo mān, che redin ye che rahtendihco ye nunde mān, te rahcotāhn ihyan chahn yahn Ndudo yahn Dendiohs che a chahn nchuhn. Cuihcomān ne ihyan chahn, ¹⁸te ndotenan che redin ye ntion yahn Dihvo vo Jesucristo ne, riquendi ye vedeyeno yahn mān ye, rihncgeh ye ihyan che necun ye nduco ndudo yāde. ¹⁹Yenó cāva nchuhn, te ama va ndudo yahn ne che redinahn ne vederihquentiyon yahn Dendiohs. Nahn che cuahteyān ne cāva che din ne dehtenduh che ndah, ne cāhcomān ne dehtenduh che hua ndah. ²⁰Dendiohs, ihyan min che redin ye che ndāhcā rahtenan vo ne, nun din ye che ndāhco ndiya nchuhn vederihquentiyon yahn chundah. Dihvo vo Jesucristo din yahino ye nchuhn.

²¹Cuendeva nchuhn Dendiohs yahn Timoteo, sahn min che rinduco se u nān ntion yahn Dendiohs. Namin cuendeva ne Dendiohs yahn ihyan yáhn, Lucio mān, Jasón mān, Sosípater mān.

²²U Tercio, che dirún caca cuh che cuande yahn Pablo ne, namin nté Dendiohs nchuhn numacuahn vedeyahino yahn Dihvo vo Jesucristo.

²³Cuendeva nchuhn Dendiohs yahn Gayo, ihyan min che renevahnecun ye u nduco nducoyāca dihno vo ndevāco ye.

Namin cuendeva ne Dendiohs yahn Erasto, tesorero yahn yan.
Namin cuendeva ne Dendiohs yahn dihno vo Cuarto.

²⁴Dihvo vo Jesucristo din yahino ye nducoyaca nchuhn.
Tihca co.

Ndeva Pablo yavenan Dendiohs

²⁵Man ne, ndeva nducoyaco vo yavenan Dendiohs, ihyan min che co din ye che cotahno nchuhn numa ino ne ndudo ndah yahn Dihvo vo Jesucristo che rahndudó. Ndudo ndah min ne, hua devano ihyan a rahn me, ²⁶te Dendiohs che va ye cuahn dama, chihquentyon ye ihyan profeta che dirun ye nde a rahn me, ne cade cah ye, checadino nducoyaca ihyan iyehnse cava che cotahno ye.

²⁷Nducote ritahno vo Dihvo vo Jesucristo ne, cuahn dama ndeva vo yavenan ama no Dendiohs, ihyan min che ama devano ye. Tihca co.